

Ευφροσύνη Ρούπα

Ευάγγελος Χεκίμογλου

Η ιστορία του αυτοκινήτου στην Ελλάδα

Εμπόριο και παραγωγή στη μέγγενη του κράτους

1894-1986

*Η έκδοση αυτή είναι αφιερωμένη στους πρωτοπόρους έλληνες επιχειρηματίες
του κλάδου του αυτοκινήτου, η ιστορία των οποίων περιλαμβάνεται
σ' αυτό το βιβλίο-ντοκουμέντο, που αναδεικνύει τις αξιοθαύμαστες δυνατότητές τους
σε εποχές δύσκολες και προκλητικές.*

*Αλεξάνδρα Κ. Βοβολίνη
Εκδότρια*

Η ιστορία του αυτοκινήτου στην Ελλάδα

Με την ευγενική υποστήριξη

Kosmocar

NISSAN

ΝΙΚ. Ι. ΘΕΟΧΑΡΑΚΗΣ Α.Ε.

---

mazda

Ευφροσύνη Ρούπα

Ευάγγελος Χεκίμογλου

Η ιστορία του αυτοκινήτου στην Ελλάδα
Εμπόριο και παραγωγή στη μέγγενη του κράτους
1894-1986

ISBN: 978-960-8386-95-2

© Εκδόσεις ΚΕΡΚΥΡΑ Α.Ε.-economia PUBLISHING

1η έκδοση, Νοέμβριος 2009

Συγγραφή - Επιμέλεια: Ευφροσύνη Ρούπα - Ευάγγελος Χεκίμογλου

Παραγωγή: εκδόσεις ΚΕΡΚΥΡΑ-economia PUBLISHING

Συντονισμός έκδοσης-διόρθωση: Φανή Καραφύλλη

Ευρετήριο: Θεόφιλος Τσιφός

Σχεδιασμός-Σελιδοποίηση-Εξώφυλλο: Κώστας Χρ. Σύψας

Κεντρική διάθεση

Εκδόσεις ΚΕΡΚΥΡΑ Α.Ε.

Βλαχάβα 6-8, 105 51 Αθήνα

Τηλ.: 210- 3314.714, fax: 210-3230.338

www.economia.gr, bookstore@economia.gr

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση και γενικά η αναπαραγωγή του παρόντος έργου, με οποιονδήποτε τρόπο, τμηματικά ή περιληπτικά, στο πρωτότυπο ή σε μετάφραση ή σε άλλη διασκευή, χωρίς τη γραπτή άδεια του εκδότη και του συγγραφέα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ευχαριστίες	15
Εισαγωγή	17

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ: ΥΠΟΔΟΜΗ, ΣΥΝΘΗΚΕΣ, ΕΜΠΟΡΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: Η ΥΠΟΔΟΜΗ ΤΗΣ ΧΕΡΣΑΙΑΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ (19ος ΑΙΩΝΑΣ)

1.1 Οι συνθήκες κατά την ίδρυση του κράτους	21
1.1.1 Το χαμηλό βιοτικό και τεχνολογικό επίπεδο	22
1.1.2 Ανύπαρκτη χερσαία συγκοινωνία και παντελής έλλειψη τροχοφόρων μέσων	22
1.1.3 Οι πρώτες άμαξες	25
1.2 Η ανάπτυξη κατά τις δεκαετίες 1830 έως και 1860	25
1.2.1 Οι συνθήκες στη νέα πρωτεύουσα	25
1.2.2 Η αργή διάδοση της τεχνογνωσίας	26
1.2.3 Η διάνοιξη των πρώτων οδών στην Αθήνα	27
1.2.4 Η διάδοση της άμαξας	29
1.2.5 Η κακή ποιότητα της χερσαίας συγκοινωνίας	30
1.3 Η ανάπτυξη κατά τις δεκαετίες 1870 και 1880	31
1.3.1 Ιστορικές, πολιτικές και κοινωνικές εξελίξεις	31
1.3.2 Η ανάπτυξη της τεχνογνωσίας στα δημόσια έργα και στον ιδιωτικό τομέα	32
1.3.3 Η ανάπτυξη της χερσαίας συγκοινωνίας	33
1.3.3.1 Η εμφάνιση του σιδηροδρόμου και του τροχιοδρόμου	33
1.3.3.2 Η έναρξη κατασκευής ασφαλούς οδικού δικτύου και η εδραίωση της άμαξας	34
1.4 Τα πρώτα ποδήλατα περί το 1890	35

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: Η ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΤΟΥ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ (1894-1913)

2.1 Το ιστορικό πλαίσιο	39
2.1.1 Πολιτικές και οικονομικές συνθήκες	39
2.1.2 Η νέα τεχνολογία στην καθημερινή ζωή	40
2.1.3 Η άνθηση της μηχανουργίας και της σιδηρουργίας	41
2.1.4 Η χερσαία συγκοινωνία	41
2.2 Τα πρώτα αυτοκίνητα στην Ελλάδα	41
2.2.1 Η εμφάνιση του αυτοκινήτου στην Αθήνα	41
2.2.2 Κρατική μέριμνα και νομοθεσία	43
2.2.3 Η περιορισμένη διάδοση του αυτοκινήτου	45
2.3 Κοινωνικές αντιδράσεις	47
2.4 Οι πρώτες επιχειρηματικές δραστηριότητες	49
2.4.1 Αστική και υπεραστική συγκοινωνία, μεταφορές	49
2.4.2 Επαγγελματίες οδηγοί, αγοραία	51
2.4.3 Έμποροι αυτοκινήτων και καύσιμης ύλης	52
2.5 Η διάδοση του αυτοκινήτου σε άλλες περιοχές του ελλαδικού χώρου	53
2.5.1 Θεσσαλονίκη	53
2.5.2 Ιωάννινα	54
2.5.3 Χανιά	55

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: Η ΔΙΑΔΟΣΗ ΤΟΥ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ (1913-1939)

3.1 Το πλαίσιο της διάδοσης	59
3.1.1 Χωρική επέκταση και πολιτική αστάθεια	60
3.1.2 Η οικονομία και η χρυσή εποχή της βιομηχανίας	60
3.1.3 Η ανάπτυξη της σιδηρουργίας και της μηχανουργίας	62
3.1.4 Αστικοί μετασχηματισμοί και χρήση της νέας τεχνολογίας	63
3.1.5 Η βελτίωση του οδικού δικτύου και η χερσαία συγκοινωνία	63
3.1.5.1 Η βελτίωση του οδικού δικτύου	64
3.1.5.2 Τα μέσα και οι φορείς χερσαίας συγκοινωνίας	65
3.2 Η διάδοση του αυτοκινήτου	66
3.2.1 Η αργή διάδοση του αυτοκινήτου κατά τη δεκαετία του 1910	66
3.2.2 Η ταχεία διάδοση του αυτοκινήτου κατά τις δεκαετίες 1920 και 1930	69
3.2.3 Το εύρος της διάδοσης	71
3.3 Κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις από τη διάδοση του αυτοκινήτου	76
3.3.1 Ο παραμερισμός του σιδηροδρόμου και των παραδοσιακών μεταφορικών μέσων	76
3.3.2 Η ανάπτυξη του τουρισμού και της επαρχίας	77
3.3.3 Η διάδοση των διεθνών τεχνικών και επιχειρηματικών καινοτομιών στην Ελλάδα	78
3.3.4 Προβλήματα από τη χρήση του αυτοκινήτου	79
3.4 Κρατική μέριμνα και νομοθεσία	80
3.4.1. Νομοθεσία σχετικά με την κυκλοφορία	80
3.4.2 Φορολογία	83

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: ΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ (1913-1939)

4.1 Οι οικονομικές προοπτικές της αυτοκινητοβιομηχανίας στη Δύση	89
4.1.1 Από την κατασκευή αυτοκινήτων στην αυτοκινητοβιομηχανία	90
4.1.2 Η συμβολή του αυτοκινήτου στην οικονομία των δυτικών χωρών	92
4.1.3 Η συναρμολόγηση αυτοκινήτων και η συμβολή τους στην οικονομία των υπανάπτυκτων χωρών	93
4.2 Οι σχετικές με το αυτοκίνητο επαγγελματικές δραστηριότητες στην Ελλάδα	95
4.2.1 Επαγγελματίες οδηγοί (αυτοκινητιστές)	96
4.2.2 Σταθμοί αυτοκινήτων (γκαραζ)	98
4.2.3 Συγκοινωνίες και μεταφορές	100
4.2.4 Εμπορία αυτοκινήτων	102
4.2.4.1. Η πορεία των πωλήσεων	103
4.2.4.2 Οι αντιπροσωπείες και τα δημοφιλή αυτοκίνητα στην Ελλάδα	106
4.2.5 Εμπορία εξαρτημάτων και ανταλλακτικών	108
4.2.6 Συνεργεία επισκευής	109
4.2.7 Συνεργεία ανακατασκευής κινητήρων (ρεκτιφιέ) και τροποποίησης πλαισίων	109
4.2.8 Κατασκευή μερών και εξαρτημάτων (προμηθευτές)	110
4.2.9 Νέες ευρεσιτεχνίες	111
4.2.10 Συναρμολόγηση αυτοκινήτων	112
4.2.11 Κατασκευή αμαξωμάτων	112
4.3 Η αδυναμία δημιουργίας μονάδων με υψηλή προστιθέμενη αξία	115
4.3.1 Η πρόθεση των ελλήνων κατασκευαστών: μεγάλα πρότυπα για μικρούς μεγιστάνες	115
4.3.2 Η έλλειψη κινητήριας δύναμης	118
4.3.3 Η έλλειψη εγχώριας πρώτης ύλης	119

4.3.4 Η υπανάπτυκτη τεχνογνωσία	121
4.3.4.1 Το επίπεδο της σιδηροβιομηχανίας και της μηχανουργίας	121
4.3.4.2 Η κατασκευή κινητήρων	123
4.3.4.2 Το επίπεδο των τεχνικών αυτοκινήτου	123
4.3.5 Συμπέρασμα	124

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ: ΤΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1940-1953 (Πόλεμος, Κατοχή, Ανασυγκρότηση)

5.1 Πόλεμος και Κατοχή	132
5.1.1 Πόλεμος	132
5.1.2 Κατοχή	134
5.2 Η περίοδος της Ανασυγκρότησης	136
5.2.1 Το γενικό πλαίσιο	136
5.2.2 Οι καταστροφές	137
5.2.3 Τα νέα αυτοκίνητα	139
5.2.4 Κρατικός παρεμβατισμός	140
5.2.5 Ιδιωτικές συναλλαγές	143
5.2.6 Αντικατάσταση αυτοκινήτων	144
5.2.7 Δημοπρασίες	144
5.2.8 Σκάνδαλα	145
5.2.9 Τεχνογνωσία και σημαντικές μονάδες εν λειτουργία	146
5.2.10 Βενζίνη	146
5.2.11 Νομοθεσία (1945-1953)	147

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ: Η ΕΞΑΠΛΩΣΗ ΤΟΥ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ (1953-1986)

6.1 Το ιστορικό, οικονομικό και κοινωνικό πλαίσιο: Η μεταπολεμική ανάπτυξη της χώρας (1953-1986)	153
6.1.1 Δημογραφικές εξελίξεις	154
6.1.2 Γεωγραφικές εξελίξεις: μετακίνηση, αστυφιλία και ανάπτυξη των προαστίων	155
6.1.3 Αγοραστική δύναμη	159
6.1.4 Κοινωνικές μεταβολές	160
6.1.5 Οικονομική πολιτική	161
6.1.6 Βιομηχανία	163
6.2 Η ανάπτυξη του οδικού δικτύου και η οργάνωση της δι' αυτοκινήτου δημόσιας συγκοινωνίας	164
6.2.1 Η ανάπτυξη του οδικού δικτύου	164
6.2.2 Η οργάνωση της δι' αυτοκινήτου δημόσιας συγκοινωνίας	165
6.2.3 Οι εξελίξεις στην αστική συγκοινωνία της Αθήνας	168
6.2.3.1 Το οδικό δίκτυο	168
6.2.3.2 Η οργάνωση των δημόσιων αστικών συγκοινωνιών	168
6.2.3.2.1 Η.Ε.Μ.: Η αντικατάσταση των τραμ με τρόλεϊ και η κατάργηση του φορέα	169
6.2.3.2.2 Ε.Η.Σ.: Η επέκταση του αστικού σιδηρόδρομου	170
6.2.3.2.3 ΚΤΕΛ: Προσπάθειες για την οργάνωση συγκοινωνίας με λεωφορεία	170
6.2.3.2.4 Η ίδρυση της Α.Σ.Π.Α.	172
6.2.3.2.5 Η ανεπάρκεια της αστικής και της υπεραστικής συγκοινωνίας	172
6.2.3.2.6 Η κρατικοποίηση των αστικών συγκοινωνιών	174
6.3 Η διάδοση του αυτοκινήτου	174
6.3.1 Συντελεστές της διάδοσης του αυτοκινήτου	175

6.3.2 Το εύρος της διάδοσης του αυτοκινήτου	176
6.3.2.1 Η κυριαρχία του λεωφορείου στις αστικές και υπεραστικές δημόσιες συγκοινωνίες	177
6.3.2.2 Η αύξηση των αγοραίων αυτοκινήτων	178
6.3.2.3 Η κυριαρχία των τρίτροχων και τετράτροχων οχημάτων ως μέσων μεταφοράς	179
6.3.2.4 Η ιδεολογική διάσταση του αυτοκινήτου	180
6.3.2.5 Επίκεντρο της διάδοσης η Αθήνα	184
6.3.2.6 Η καθυστέρηση στη διάδοση του αυτοκινήτου στην Ελλάδα σε σύγκριση με άλλες χώρες	184
6.4 Οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις	185
6.4.1 Οικονομικές επιπτώσεις	186
6.4.2 Πολιτικές επιπτώσεις	187
6.4.3 Κυκλοφοριακά προβλήματα και τροχαία ατυχήματα	188
6.4.3.1 Τα κυκλοφοριακά προβλήματα	188
6.4.3.2 Τα τροχαία ατυχήματα	190
6.4.4 Περιβαλλοντική ρύπανση	191
6.4.5 Το αυτοκίνητο ως μέσο εκπολιτισμού	191
6.5 Κρατική μέριμνα και νομοθεσία	192
6.5.1 Νομοθεσία, φορολογία και κοινωνικές συγκρούσεις	192
6.5.2 Η σύνταξη του πρώτου κώδικα οδικής κυκλοφορίας	195

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ: ΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ (1953-1986)

7.1 Γενικοί προσδιοριστικοί παράγοντες της αγοράς	203
7.1.1 Ο ρυθμός ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας	203
7.1.2 Το εμπορικό ισοζύγιο	206
7.2 Εμπορία	209
7.2.1 Κρατική πολιτική	209
7.2.1.1 Εισαγωγικοί περιορισμοί και φορολογική επιβάρυνση	209
7.2.1.2 Πιστωτικοί περιορισμοί	216
7.2.2 Στρατηγική του καταναλωτή	217
7.2.2.1 Η δραχμική δαπάνη για απόκτηση οχημάτων	218
7.2.2.2 Η ιπποδύναμη του στόλου των αυτοκινήτων	219
7.2.2.3 Η παλαιότητα του στόλου των αυτοκινήτων	222
7.2.2.3.1 Η αναλογία καινούργιων και μεταχειρισμένων οχημάτων	222
7.2.2.3.2 Το πρόβλημα των μεταχειρισμένων	223
7.2.2.4 Η υποκατάσταση ζήτησης μεταξύ επιβατικών και ελαφρών φορτηγών	224
7.2.3 Πωλήσεις	224
7.2.3.1 Εξέλιξη των πωλήσεων	225
7.2.3.2 Κατηγορίες αυτοκινήτων	227
7.2.3.3 Σύνθεση των πωλήσεων	230
7.2.3.3.1 Διάκριση των κυκλοφορούντων αυτοκινήτων βάσει του εργοστασίου κατασκευής	230
7.2.3.3.2 Πωλήσεις κατά εργοστάσιο	231
7.2.3.4 Προβλήματα του εμπορίου	233
7.2.3.4.1 Αθέμιτος ανταγωνισμός	234
7.2.3.4.2 Ομοιομορφία λεωφορείων	234
7.2.3.4.3 Εισαγωγή πλαισίων	234
7.2.3.4.4 Εμπόριο και συναρμολόγηση	236
7.2.3.4.5 Τιμαριθμική ομπρία	236

7.3 Παραγωγή	237
7.3.1 Κλαδική οριοθέτηση	237
7.3.1.1 Οριοθέτηση του κλάδου κατασκευής μέσων μεταφοράς	238
7.3.1.2 Οριοθέτηση του υποκλάδου κατασκευής αυτοκινήτων	239
7.3.1.3 Απασχόληση και καταναλισκόμενη ενέργεια στον υποκλάδο παραγωγής αυτοκινήτων	240
7.3.1.4 Η προστιθέμενη αξία στον υποκλάδο παραγωγής αυτοκινήτων	241
7.3.2 Η δομή της παραγωγής αυτοκινήτων	242
7.3.2.1 Τεχνική υποδομή	243
7.3.2.1.1 Το επίπεδο της τεχνογνωσίας	243
7.3.2.1.2 Βασικές πρώτες ύλες	244
7.3.2.1.3 Μηχανουργεία και χυτήρια	245
7.3.2.1.4 Ανακατασκευή και κατασκευή κινητήρων	245
7.3.2.1.5 Παραγωγή γεωργικών μηχανημάτων, τρακτέρ και αγροτικών οχημάτων πολλαπλής χρήσης	249
7.3.2.1.6 Κατασκευή τρίτροχων οχημάτων	252
7.3.2.1.6.1 Η έννοια του τρίτροχου οχήματος	252
7.3.2.1.6.2 Εισαγόμενα τρίτροχα επιβατικά	253
7.3.2.1.6.3 Η επαγγελματική τρίτροχη μοτοσυκλέτα	253
7.3.2.1.6.4 Τα τρίτροχα ημιφορτηγά	254
7.3.2.1.6.5 Μονάδες κατασκευής τρίτροχων επιβατικών και τετράτροχων ημιφορτηγών	255
7.3.2.2 Χρονικό διάγραμμα της παραγωγής αυτοκινήτων	257
7.3.2.3 Ελληνική νομοθεσία για την παραγωγή αυτοκινήτων	262
7.3.2.4 Αμαξώματα και πλαίσια	268
7.3.2.4.1 Αμαξώματα λεωφορείων	270
7.3.2.4.2 Αμαξώματα φορτηγών	273
7.3.2.4.3 Αμαξώματα ειδικών κατασκευών	274
7.3.2.4.4 Κατασκευή πλαισίων	274
7.3.2.5 Συναρμολόγηση αυτοκινήτων	275
7.3.2.5.1 Ελιχειρματική θεώρηση της συναρμολόγησης αυτοκινήτων	276
7.3.2.5.2 Περιθώριο κέρδους συναρμολογητή	277
7.3.2.5.3 Η δημοσιονομική προσέγγιση στη βιομηχανία συναρμολόγησης	279
7.3.2.5.4 διεθνοποίηση της ιαπωνικής αυτοκινητοβιομηχανίας	280
7.3.2.5.5 Διεθνής εμπειρία της βιομηχανίας συναρμολόγησης	282
7.3.2.5.6 Η ελληνική βιομηχανία συναρμολόγησης	283
7.3.2.6 Εξαρτήματα και μέρη	284
7.3.2.7 Εγχώρια δημιουργία νέας τεχνολογίας, σχεδίαση και ανάπτυξη οχημάτων	286
7.3.3 Συνολική εικόνα της κατασκευής και συναρμολόγησης αυτοκινήτων	290

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ: ΟΙ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΟΟ: ΑΝΩΝΥΜΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ (1919-1986)

8.1 Εταιρείες που ιδρύθηκαν πριν από τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο	301
8.1.1 Α.Β.Ε. Ανώνυμος Αυτοκινήτων Βιομηχανική Εταιρεία	301
8.1.2 Α.Γ.Ε. Α.Ε. Αυτοκινητιστικά Γενικά Ελιχειρήσεις	302
8.1.3 Ανώνυμος Εμπορική και Βιομηχανική Εταιρεία Αδελφοί Κύρτσον	303

8.1.4	Ανώνυμος Εμπορική Εταιρεία Αυτοκινήτων	303
8.1.5	Άρμα Α.Ε. Εμπορίου Αυτοκινήτων	303
8.1.6	Άουτο, Ανώνυμος Εμποροβιομηχανική Εταιρεία Αυτοκινήτων	304
8.1.7	Α.Τ.Ε., Ανώνυμος Εταιρεία Αυτοκινήτων Τρακτέρ Ελαστικών	304
8.1.8	ΑΥΤΕΜ Α.Ε. Αυτοκινήτων και Γενικού Εμπορίου	305
8.1.9	Ανώνυμος Εταιρεία Αυτοκινήτων Στανίλας	306
8.1.10	Βασιλειάδης και Θεοφανίδης Α.Ε. ή «Αχιλλεύς» Αυτοκινήτων	307
8.1.11	Βουτσαράς Ανώνυμος Γενική Εταιρεία Αμερικανικών Αυτοκινήτων	307
8.1.12	Δροσόπουλος Α., Ανώνυμος Ελληνική Εμπορική Εταιρεία Αυτοκινήτων ή Εμπορία Αυτοκινήτων Α.Ε.	308
8.1.13	ΕΚΑΣΑ, Εταιρεία Κατασκευής Αμαξωμάτων, Συνεργείον και Αντιπροσωπείαι Αυτοκινήτων	309
8.1.14	ΕΛ.Ε.Τ.ΑΝ., Ελληνική Εμπορική Εταιρεία Αντιπροσωπειών	309
8.1.15	Ελλάς, Ανώνυμος Γενική Εταιρεία Αμερικανικών Αυτοκινήτων	309
8.1.16	Ελληνική Α.Ε. Αυτοκινήτων (και Κτηματικών Επικειρήσεων)	310
8.1.17	Ερμής, Ανώνυμος Εταιρεία Βιομηχανίας Εμπορίας και Μεταφορών	311
8.1.18	Ε.Τ.Ε.Α., Εμπορικά και Τεχνικά Επικειρήσεις Αυτοκινήτων	312
8.1.19	Μινάρδος Ευάγγελος Α.Ε., Εμπορική Εταιρεία Αυτοκινήτων	313
8.1.20	Θ. Μπόβεν Ρηζ (Ελλάς Α.Ε.)	313
8.1.21	Μπόγδης Χ., Α.Ε. Αυτοκινήτων	315
8.1.22	Μπόγδης Χ. και Σία, Ανώνυμος Εταιρία Αυτοκινήτων (Τρίπολη) ή Α.Ε. Αυτοκινήτων «Πελοπόννησος»	317
8.1.23	ΟΜΝΙΑ, Ανώνυμος Βιομηχανική Εταιρεία Επισκευής, Χρωματισμού και Σταθμεύσεως Αυτοκινήτων	317
8.1.24	Πατριανάκος και Σία, Α.Ε. Ελαστικών Αυτοκινήτων	317
8.1.25	Τουρνικιώτης Γεώργιος, Αμαξώματα Αυτοκινήτων	318
8.1.26	ΦΙΑΤ Ελλάς, Ανώνυμος Εμποροβιομηχανική Εταιρεία	319
8.1.27	Φορδ Ελληνική Εταιρεία Κινητήρων Α.Ε.	320
8.2	Εταιρείες που ιδρύθηκαν μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο	323
8.2.1	Αβράσογλου	323
8.2.2	Αίγλη Ανώνυμος Εταιρεία Αντιπροσωπειών και Εμπορίας Αυτοκινήτων	324
8.2.3	Άλφα Ρομέο Ελλάς Α.Β.Ε.Ε.	324
8.2.4	Αrnikar Ανώνυμος Εμπορική και Βιομηχανική Εταιρεία Αυτοκινήτων Α.Ε.	325
8.2.5	Αυτο-Ελινco Ανώνυμος Εταιρεία Αυτοκινήτων και Μηχανημάτων	325
8.2.6	Βαδόκας Αθανάσιος, Βιομηχανία Σουστών Αυτοκινήτων Α.Ε.	325
8.2.7	ΒΑΤΕΞ Α.Ε.	325
8.2.8	ΒΙΑΜΑΡ, Ελληνική Εταιρεία Αυτοκινήτων και Γενικών Επικειρήσεων	325
8.2.9	Βιομηχανία Εξαρτημάτων και Φρένων Αυτοκινήτων Α.Ε.	325
8.2.10	ΒΙΟ, Ανώνυμος Γενική Βιομηχανική Εταιρεία	326
8.2.11	Dacia Hellas Α.Ε.Β.Ε. Αυτοκινήτων Οχημάτων και Μηχανημάτων	329
8.2.12	Δούκα	329
8.2.13	Ελλάς-Αμερική Α.Ε.. Εισαγωγής Αυτοκινήτων, Εξαρτημάτων και Ανταλλακτικών	330
8.2.14	Ελληνική Βιομηχανία Κατασκευής Οχημάτων Α.Β.Ε.Ε.	330
8.2.15	ΕΛΚΟΜΕΞ, Ανώνυμος Εταιρεία Εμπορικών, Τεχνικών και Βιομηχανικών Επικειρήσεων	330
8.2.16	ΕΛΜΟΤΟΡ Α.Ε. Εμπορίου Αυτοκινήτων και Ανταλλακτικών	331
8.2.17	ΙΜΠΕΞ Α.Ε. Εισαγωγαι-Εξαγωγαι	331
8.2.18	ΕΤ.ΕΠ.Α., Εταιρεία Επικειρήσεων Αυτοκινήτου Α.Ε.	331
8.2.19	Γ. Ευγενίδης, Επικειρήσεις Εισαγωγής και Εμπορίας Αυτοκινήτων Ε.Π.Ε.	331
8.2.20	Κωνσταντίνος Ζαχαρόπουλος	331
8.2.21	ΓΕΜΣΟΒ Ε.Π.Ε.- Αδελφοί Ηλιόπουλοι	333

8.2.22 Ηνίοχος Εισαγωγική Εξαγωγική και Εμπορίας Αυτοκινήτων Ανώνυμος Βιομηχανία	334
8.2.23 Π. Ιγγλέσης Α.Ε.	334
8.2.24 Ιμπορτέξ Α.Ε.	335
8.2.25 Ηλίας Π. Καμμένος	336
8.2.26 Α. Καούσης Α.Ε.	337
8.2.27 Καπιτσίνας Μιχαήλ Σπ., Α.Ε.Β.Ε.	339
8.2.28 Αριστομένης Θ. Καρέλας Ανώνυμος Βιομηχανική Εμπορική Εταιρεία	339
8.2.29 Κασιδόπουλος Ανώνυμος Εμπορική Εταιρεία Αυτοκινήτων	340
8.2.30 Κένταυρος Ανώνυμος Εταιρεία Εισαγωγών- Εξαγωγών Αντιπροσωπειών και Εμπορίας Αυτοκινήτων	340
8.2.31 Κιολεΐδης Νικ. Α.Ε.Β.Ε.	341
8.2.32 Αδελφοί Κοπελουζου	342
8.2.33 Kosmocar Α.Ε.	343
8.2.34 Λαϊνόπουλος	344
8.2.35 Λάμδα Ανώνυμος Εμπορική και Βιομηχανική Εταιρεία Αυτοκινήτων	345
8.2.36 Λυκουρέζος	345
8.2.37 Magirus Deutz Ελλάς Α.Ε.	346
8.2.38 Αφοί Μαγκριώτη	346
8.2.39 Μαντός Ζ. Α.Ε.Β.Ε.	347
8.2.40 Μότορ-Ελλάς Εταιρεία Αυτοκινήτων και Αντιπροσωπειών Α.Ε.	347
8.2.41 Fiat-Πανελλάς Α.Ε.	348
8.2.42 Παπαϊωάννου	350
8.2.43 ΕΛ.ΦΙΝ.ΚΟ.- Τζον Πεσμαζόγλου	351
8.2.44 Ν. Πορτούλης Α.Ε.	352
8.2.45 Porsche Ελλάς Α.Ε.Ε.Α.	352
8.2.46 Αδελφοί Σαρακάκη	353
8.2.47 Sielco Αντιπροσωπεία και Εμπορία Αυτοκινήτων Α.Ε.	355
8.2.48 Σταματίου Α., Α.Ε.Β.Ε.	355
8.2.49 Γεώργιος Σταυρακίδης	356
8.2.50 Ελληνική Εταιρεία Προϊόντων Στουτεμπάικερ, Α.Ε.	356
8.2.51 Τζένεραλ Μότορς Ελλάς Α.Β.Ε.Ε.	356
8.2.52 Τιτάν Α.Ε. Εμπορίας Αυτοκινήτων και Ελαστικών	357
8.2.53 Αυτοκίνητα Τσαούσης Ελλάς Α.Ε., Βιομηχανία Επισκευής Αυτοκινήτων και Αντιπροσωπειών	357
8.2.54 Φωστηρόπουλος Σωκράτης Κ., Ανώνυμος Εμποροβιομηχανική Εταιρεία	358
8.2.55 Αδελφοί Χαλίδη, Ανώνυμος Εταιρεία Εμπορίας Αυτοκινήτων	358
8.2.56 Α.Ε. Εμπορίου και Αντιπροσωπειών, Ότο Ντήζελ	359

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΑΤΟ: ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ & ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΕΣ ΟΡΟΣΗΜΑ

9.1 «Αθηνά» Ανώνυμος Εταιρεία Αυτοκινήτων	367
9.2 Εμπορική Αυτοκινήτων Μουζέλης-Πολυδωρόπουλος	373
9.3 Επιχειρήσεις Κοντέλλη	379
9.4 Επιχειρήσεις Κορτέση	386
9.5 Πετρόπουλος	390
9.6 Επιχειρήσεις Ταγκαλάκη	397
9.7 Σφακιανάκης	406
9.8 Τέχνικα Σ. Μαλκότσης, Α.Ε. Γενικών και Τεχνικών Επιχειρήσεων	412

9.9 Μ.Ε.Β.Ε.Α. Α.Ε.	421
9.10 Επιχειρήσεις Κοντογούρη	425
9.11 ΒΙΑΜΑΞ- Φωστηρόπουλος	431
9.12 Record Α.Ε.Β.Ε-Αφοί Γιακουμή-Γ. Σφακιανάκης Α.Ε.	442
9.13 Βιοπλαστίκ Α.Ε.-DIM Motor Ε.Π.Ε.	446
9.14 Enfield-Neorion, Όμιλος Επιχειρήσεων Υιών Ν. Ι. Γουλανδρή	451
9.15 Στάγιερ Ελλάς (Ε.Λ.Β.Ο.)	462
9.16 ΜΑΥΑ Α.Ε.	472
9.17 Αυτοκινητοβιομηχανία Ελλάδος, Ανώνυμος Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρεία	475
9.18 Αυτομεκάνικα Α.Ε.	476
9.19 Θεοχαράκης	478
9.20 Κώστας Καββαθάς	487

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ: ΕΠΙΛΟΓΙΚΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ: ΤΑ ΜΕΤΕΠΕΙΤΑ ΚΑΙ ΤΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

10.1 Αξιόλογες εξελίξεις μετά το 1986	495
10.1.1 Η ανάπτυξη ιστορικής συνείδησης για το αυτοκίνητο	495
10.1.2 Δημιουργία νέας τεχνογνωσίας	497
10.1.3 Σχεδίαση νέων οχημάτων	501
10.2 Συμπεράσματα	503

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	506
-----------	-----

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ	521
-----------	-----

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Η συγγραφή αυτού του βιβλίου δεν θα ήταν δυνατή χωρίς τη βοήθεια όλων όσοι αναφέρονται στη συνέχεια.
Σε αυτούς αφιερώνουμε το βιβλίο.

Ιδιαίτερα ευχαριστούμε τους:

Παύλος Λάσκαρις - Βενιζέλος, επιχειρηματίας,
μέλος του Δ.Σ. Σ.Ε.Α.Α.

Ιωάννη Μ. Κορτέσης, επιχειρηματίας

Μιχαήλ Ι. Κορτέσης, επιχειρηματίας

Βασίλης Καζαντζόγλου, ηλεκτρολόγος – μηχανολόγος,
σύμβουλος μηχανικός,
τ. αναπληρωτής γενικός διευθυντής ΕΛΒΟ

Δημήτρης Κυριακίδης, τ. γενικός διευθυντής
του εργοστασίου Εμπορική Αυτοκινήτων
Μουζέλης-Πολυδωρόπουλος Α.Ε.

Απόστολος Μπουσκολίτης, μηχανολόγος μηχανικός,
τ. διευθύνων σύμβουλος
και αντιπρόεδρος του Δ.Σ. της ΕΛΒΟ

Επίσης θερμές ευχαριστίες οφείλουμε στους:

John Ackroyd, σχεδιαστής αυτοκινήτων,
τ. στέλεχος Enfield-Νεώριον

Γεώργιος Αβράσσογλου, επιχειρηματίας

Καθ. Νικόλαος Αλιβιζάτος

Ανδρέας Ανδρικόπουλος, αντιπρόεδρος Σ.Ε.Α.Α.

Ιωάννης Ανδριτσογιάννης, οικονομικός σύμβουλος ΒΙΑΜΑΞ

Γιώργος Αντωνίου, ερευνητής

Καθ. Ιωάννης Αντωνόπουλος,
πρόεδρος Τεχνικού Μουσείου Θεσσαλονίκης

Κωνσταντίνος Αποστολίδης, γενικός γραμματέας ΦΙΛΠΑ

Χαράλαμπος Αραπατσάκος,
τ. διευθύνων σύμβουλος ΕΘΕΛ

Γεώργιος Π. Βαγιακάκος, πτέραρχος ε.α.,
τ. διευθυντής Υπηρεσίας Πολεμικής Βιομηχανίας

Θεόδωρος Βάκος, επιχειρηματίας

Σπύρος Βασιλιάς, τ. προϊστάμενος Τέχνικα Σ. Μαλκότσης Α.Ε.

Μαρίνα Βήχου, εγγονή του Ανδρέα Βήχου

Δημήτριος Βογάς, τ. μηχανικός Τέχνικα Σ. Μαλκότσης Α.Ε.

Μαρία Γαβαλά, τ. υπεύθυνη επικοινωνίας και αγοράς
πρώτων υλών, Αυτοκινητοβιομηχανία Ελλάδος Α.Ε.

Στρατηγός Αθανάσιος Γαληνός, πρόεδρος ΕΛΒΟ

Καθ. Ανδρέας Γιακουμακάτος, τμ. Αρχιτεκτόνων, Α.Π.Θ.

Σταύρος Γιακουμής, επιχειρηματίας
General Motors Hellas A.E.

Αλέξανδρος Γρηγορίου, ερευνητής

Γεώργιος Δημητριάδης, επιχειρηματίας

Δημήτρης Δροσόπουλος, μηχανολόγος,
τ. στέλεχος επιχείρησης Σφακιανάκη

Ελληνικό Ινστιτούτο Ηλεκτροκίνητων Οχημάτων

Νίκος Ευθυμιάδης, συλλέκτης κλασικών αυτοκινήτων

Ευριπίδης Ευλογημένος, επιχειρηματίας,
πρόεδρος του Συνδέσμου Βιομηχανιών Θεσσαλίας
και Κεντρικής Ελλάδος, τ. γ.δ. ΤΕΟΚΑΡ Α.Ε.

Χαρίλαος Ευστρατόπουλος,
τ. διευθυντής της παραγωγής και ανάπτυξης της ΜΕΒΕΑ

Ευάγγελος Ζαχαρόπουλος, επιχειρηματίας

Παναγιώτης Ιγγλέσης, επιχειρηματίας

Κώστας Καββαθάς, δημοσιογράφος,
πρόεδρος της Α.Ε. Τεχνικές Εκδόσεις

Νικόλαος Καλόμοιρος, επιχειρηματίας

Ηλίας Καμμένος, πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος
του Ομίλου Επιχειρήσεων Η. Καμμένος

Διαμαντής Κάντζας, αυτοκινητιστής, πωλητής αυτοκινήτων

Μιχαήλ Κ. Καπιτσίνας, οικονομολόγος

Καθ. Κωνσταντίνος Γ. Καραγιαννόπουλος,
σχεδιαστής και κατασκευαστής οχημάτων

Αλεξάνδρα Κοντέλλη, επιχειρηματίας

Εμμανουήλ Κοντέλλης, επιχειρηματίας

Παύλος Κοντέλλης, επιχειρηματίας

Πέτρος Κοντογούρης, πρόεδρος NAMCO International A.E.

Δημήτρης Κοπελούζος, πρόεδρος
και διευθύνων σύμβουλος
του Ομίλου Επιχειρήσεων «Αδελφών Κοπελούζου»

Απόστολος Κουρμπέλης, ερευνητής, αντιπρόεδρος Συλλόγου Μελέτης της Ιστορίας των Συγκοινωνιών στην Ελλάδα

Δρ. Ευγενία Κρεμμυδά, ιστορικός

Klaus Krumbholz, τ. προϊστάμενος γραφείου μελετών (λεωφορεία) ΒΙΑΜΑΞ

Δρ. Παύλος Α. Κυριακόγγονας, μηχανολόγος μηχανικός

Αλέξανδρος Κύρτσης, επιχειρηματίας

Χριστίνα Ζέππου, το γένος Κύρτση

Χάρης Λαζαρόπουλος, δημοσιογράφος,
γ. γ. Συλλόγου Μελέτης της Ιστορίας των Συγκοινωνιών στην Ελλάδα

Δρ. Γεώργιος Λιαμάδης, σχεδιαστής αυτοκινήτων

Παναγιώτης Λιδάκης, τ. διευθυντής οικονομικών υπηρεσιών Μουζέλης-Πολυδωρόπουλος

Ασπασία Λούβη, γ.δ. Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς

Αλέξανδρος Μανιατόπουλος, επιχειρηματίας

Δημήτρης Μαρκόπουλος, μηχανολόγος μηχανικός

Βασίλειος Μέρλος

Γεώργιος Μιχαήλ, σχεδιαστής αυτοκινήτων

Dr. Ing. Αθανάσιος Μιχαηλίδης, Αν. Καθηγητής τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών του Α.Π.Θ., επιβλέπων της ομάδας ART-7

Αργύρης Μίχος, τ. διευθυντής διαχείρισης υλικού και μέλος του Δ.Σ. της ΕΛΒΟ

Παναγιώτης Μπίτσικας, ταμίας Σ.Α.Τ.Α.

Παναγιώτης Μουζέλης,
απόγονος του επιχειρηματία Νίκου Π. Μουζέλη

Διονύσιος Νέγκας, ναυπηγός μηχανολόγος
γενικός γραμματέας ΕΛ.ΙΝ.Η.Ο.

Ιωάννης Μουσχουτζής, επιχειρηματίας

Δρ. Νίκος Παντελάκης, προϊστάμενος Ι.Α.Ε.Τ.Ε.

Φώτης Παπαδόπουλος, τ. διευθυντής παραγωγής,
Αυτοκινητοβιομηχανία Ελλάδος

Άγγελος Παπαϊωάννου, συλλέκτης και επιχειρηματίας

Καθ. Χαράλαμπος Παπαστάθης

Καθ. Κωνσταντίνος Πάττας, Διευθυντής Εργαστηρίου Εφαρμοσμένης Θερμοδυναμικής Α.Π.Θ.

Κωνσταντίνος Πετρόπουλος, πρόεδρος Δ.Σ.
Π. Πετρόπουλος Α.Ε.Β.Ε.

Μαρία Περδίου

Σταμάτης Περδίου, επιχειρηματίας

Καθ. Αμαλία Πολυδωροπούλου

Αντώνης Πολυδωρόπουλος, Διευθύνων Σύμβουλος
Α. Μότορ, ΜΑΒΕΛ

Ζανέτ Κωνσταντινίδη, το γένος Πολυδωροπούλου

Νικόλαος Πορτούλης, επιχειρηματίας

Κωνσταντίνος Ρόζης, επιχειρηματίας

Αριστείδης Ρούσσαρης, συλλέκτης

S&B Βιομηχανικά Ορυκτά Α.Ε.

Στέργιος Σακελλαρόπουλος, γενικός διευθυντής ΒΙΑΜΑΞ

Αλέξανδρος Σαμαράς, συλλέκτης κλασικών αυτοκινήτων

Ιωάννης Η. Σάρρας, επιχειρηματίας

Ιωσήφ Σινιγάλιας, τ. υπεύθυνος παραγωγής
αυτοκινητοβιομηχανιών

Βασίλειος Σκάβας,
κατασκευαστής του αυτοκινήτου Skavas Sport

Κωνσταντίνος Σπέντζας, Καθηγητής της Δυναμικής
των Μηχανολογικών Κατασκευών
και της Κατασκευής Οχημάτων του Ε.Μ.Π.

Φώτιος Σπυράκος, διευθύνων σύμβουλος ΕΛΒΟ

Ξενοφών Σταθάτος, τ. στέλεχος της Enfield-Νεώριον

Νικόλαος Στρατογιαννάκης, ερευνητής

Π. Ταγκαλάκης, Α.Ε.

Σταύρος Τάκη, πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος
των εταιρειών του Ομίλου Σφακιανάκη

Κωνσταντίνος Φωστηρόπουλος, επιχειρηματίας

Περικλής Φωτιάδης, επιχειρηματίας

Μάνος Χαριτάτος, πρόεδρος Ε.Λ.Ι.Α.

Γεώργιος Χαριτόπουλος, εμπορικό τμήμα Alman Sport Α.Ε.

Σπύρος Χατήρας, δημοσιογράφος,
συντακτική ομάδα περ. 4Τροχοί

Ανδρέας Χρόνης, ερευνητής, πρόεδρος Συλλόγου Μελέτης
της Ιστορίας των Συγκοινωνιών στην Ελλάδα

Γεώργιος Χρυσανθακόπουλος, πρόεδρος,
Τεχνολογικό Μουσείο Φαέθων

Αγησίλαος Χωλίδης, επιχειρηματίας

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στο βιβλίο αυτό αφηγούμαστε την «περιπέτεια» που έζησαν οι έμποροι, οι κατασκευαστές και οι χρήστες του αυτοκινήτου στην Ελλάδα μέχρι το 1986. Η μελέτη μας χωρίζεται σε δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος η προσέγγιση είναι γενική. Εξετάζονται η υποδομή, η εμπορία και η παραγωγή του αυτοκινήτου. Στο δεύτερο μέρος η προσέγγιση είναι ειδική. Καταγράφονται αναλυτικές ειδήσεις για τις κυριότερες επιχειρήσεις του κλάδου. Η πρώτη από εμάς πραγματοποίησε την έρευνα και τη συγγραφή του παρόντος, με εξαίρεση την επεξεργασία και τη σύνθεση των οικονομικών δεδομένων, την οποία πραγματοποίησε ο δεύτερος.

Το μεταφορικό μέσο που άλλαξε τη μορφή του σύγχρονου κόσμου και την οργάνωση της καθημερινής ζωής διαδόθηκε με πολύ αργούς ρυθμούς στην Ελλάδα μέχρι τη δεκαετία του 1950. Θεωρούμε ως σημαντικό βήμα για την κατανόηση της «περιπέτειας» του αυτοκινήτου να απορριφθεί η απλοϊκή αντίληψη ότι η αργή διάδοσή του ήταν μόνο ζήτημα χαμηλού εισοδήματος. Στα τέλη του 19ου αιώνα στην Ελλάδα και ειδικώς στην Αθήνα ζούσαν πολλοί αστοί που ήταν σε θέση να αγοράσουν και να συντηρήσουν μια άμαξα. Ένα αυτοκίνητο, μαζί με τον «σοφέρ» του, δεν κόστιζε περισσότερο από μια άμαξα, με τα άλογα, τον αμαξηλάτη και τον σταβλίτη της. Εξάλλου, και εκείνοι που αγόρασαν αυτοκίνητο στην Αθήνα των αρχών του 20ού αιώνα και το οδήγησαν στους χωμάτινους δρόμους της δεν ήταν οι πλουσιότεροι. Δεν είναι λοιπόν μόνο ζήτημα εισοδήματος. Βασικός παράγοντας αναστολής της διάδοσης του αυτοκινήτου ήταν η έλλειψη δικτύου χερσαίας συγκοινωνίας. Η χερσαία συγκοινωνία του 19ου αιώνα υπολειπόταν από εκείνη της κλασικής Αθήνας. Βρισκόταν σε αρχαϊκό στάδιο. Ο εκσυγχρονισμός της έπρεπε να διανύσει μέσα σε μερικές δεκαετίες μια απόσταση για την οποία σε άλλες χώρες απαιτήθηκαν αιώνες.

Τα ερωτήματα αυτά και οι συναφείς απαντήσεις αφορούν το πρώτο και το δεύτερο κεφάλαιο του βιβλίου. Στα τέλη του 19ου αιώνα και τις αρχές του 20ού, το κράτος παρενέβη για να εκχωρήσει το «προνόμιο» συγκοινωνίας με αυτοκίνητα. Βασικός λόγος καθυστέρησης στη διάδοση του αυτοκινήτου ήταν η αποτροπή της εκχώρησης εξαιτίας της βίαιης αντίδρασης των θιγόμενων παραδοσιακών επαγγελματιών (αμαξηλάτες, καραγωγείς κ.λπ.). Από την πρώτη στιγμή που οι κρατικοί μηχανισμοί ασχολήθηκαν με το αυτοκίνητο, ήταν υποχρεωμένοι να αντιμετωπίσουν κοινωνικές συγκρούσεις. Εικόνα κοινωνικών συγκρούσεων έχουμε στη δεκαετία του 1920, όταν το κράτος αποφάσισε να εκχωρήσει τη δημόσια συγκοινωνία της Αθήνας σε θυγατρική εταιρεία της Power και αντιμετώπισε την αντίδραση των ιδιοκτητών των εκατοντάδων μικρών λεωφορείων που πραγματοποιούσαν τη συγκοινωνία της Αθήνας. Στο τρίτο κεφάλαιο σκιαγραφούνται ορισμένες πτυχές των συγκρούσεων, μαζί με την περιγραφή της διάδοσης του αυτοκινήτου στην περίοδο 1913-1939, στην οποία συνετέλεσε η αύξηση του πληθυσμού, η επέκταση των πόλεων και η αδυναμία του σιδηροδρομικού δικτύου και των παραδοσιακών μέσων χερσαίας μεταφοράς να ανταποκριθούν στις αυξανόμενες ανάγκες. Στην περίοδο αυτή το αυτοκίνητο εξακολουθούσε να θεωρείται αγαθό πολυτελείας, όχι όμως πλέον αποκλειστικό προνόμιο της μεγαλοαστικής τάξης.

Στην Ελλάδα κατά την περίοδο 1913-1939 πολλοί αξιόλογοι επιχειρηματίες πραγματοποίησαν επενδύσεις σε δραστηριότητες σχετικές με το αυτοκίνητο. Οι δραστηριότητες αυτές εξετάζονται στο τέταρτο κεφάλαιο και αφορούν σταθμούς αυτο-

κινήτων, συγκοινωνία και μεταφορές, εμπορία εξαρτημάτων και ανταλλακτικών, συνεργεία επισκευής, μονάδες ανακατασκευής μηχανής (ρεκτιφιέ) ή τροποποίησης πλαισίων, μονάδες κατασκευής τμημάτων και εξαρτημάτων, συναρμολόγηση αυτοκινήτων και κατασκευή αμαξωμάτων. Η τελευταία ήταν και η σημαντικότερη δραστηριότητα και πραγματοποιήθηκε σε βιομηχανικό επίπεδο από σοβαρές ανώνυμες εταιρείες. Όμως το όραμα διακεκριμένων Ελλήνων επιχειρηματιών να δημιουργήσουν αυτοκίνητο στην Ελλάδα δεν πραγματοποιήθηκε.

Η οξεία ελλειμματικότητα του ισοζυγίου πληρωμών οδήγησε σε ουσιαστική απαγόρευση εισαγωγής αυτοκινήτων μετά το 1936. Η εμπλοκή της Ελλάδας στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και η τριπλή ξενική κατοχή (Απρίλιος 1941-Οκτώβριος 1944) είχε ως αποτέλεσμα την ολοσχερή καταστροφή του αποθέματος αυτοκινήτων της χώρας. Βασικό χαρακτηριστικό της πρώτης μεταπολεμικής περιόδου ήταν οι προσπάθειες που καταβλήθηκαν στο πλαίσιο της αμερικανικής βοήθειας για να ανασυγκροτηθεί το επαγγελματικό σώμα των αυτοκινητιστών, ώστε να λειτουργήσουν πάλι οι μεταφορές και οι συγκοινωνίες. Οι προσπάθειες αυτές, που περιγράφονται στο πέμπτο κεφάλαιο, καταβλήθηκαν μέσα στο ασφυκτικό πλαίσιο αναποτελεσματικού κρατικού παρεμβατισμού.

Το έκτο κεφάλαιο αφορά την περίοδο 1953-1986 και αναφέρεται αφενός στους τρόπους με τους οποίους το αυτοκίνητο αναδείχθηκε σε κύριο μεταφορικό μέσο, αφετέρου στις συνέπειες αυτής της ανάπτυξης. Το κεφάλαιο αυτό προσπαθεί να δείξει πώς η εξάπλωση της χρήσης του αυτοκινήτου στην Ελλάδα συνδέθηκε με έντονο κρατικό παρεμβατισμό. Οι κρατικοί μηχανισμοί αποπειράθηκαν να «εξορθολογίσουν» τη χρήση του αυτοκινήτου, αλλά και να ρυθμίσουν τις σχέσεις ανάμεσα στις επαγγελματικές ομάδες που ασχολήθηκαν με τη συγκοινωνία, την εμπορία και την κατασκευή εξαρτημάτων αυτοκινήτων.

Το έβδομο κεφάλαιο εξετάζει αναλυτικά τους γενικούς προσδιοριστικούς παράγοντες της αγοράς, την εμπορία και την παραγωγή αυτοκινήτου στην Ελλάδα κατά την περίοδο 1953-1986. Τα κριτήρια ρύθμισης δασμών, φόρων και πιστώσεων έθεταν το πλαίσιο λειτουργίας της αγοράς και δημιουργούσαν συνθήκες ανακατανομής και στρέβλωσης. Η προσπάθεια για την κάλυψη του ελλειμματικού εμπορικού ισοζυγίου οδήγησε στη δημιουργία μηχανισμών ελέγχου της εσωτερικής ζήτησης και υποκατάστασης των εισαγωγών. Το συμπέρασμα της ανάλυσης είναι ότι «μέσα από τον παρεμβατικό ρόλο του το ελληνικό κράτος προσπάθησε να μεγιστοποιήσει την ταμειακή ωφέλειά του από τη χρήση του αυτοκινήτου και ταυτοχρόνως να μειώσει τις συναλλαγματικές απώλειες. Από την πλευρά του ο καταναλωτής, μέσα από τις επιλογές του, επεδίωξε να ελαχιστοποιήσει την υπερβολική δημοσιονομική επιβάρυνσή του από την απόκτηση του αυτοκινήτου και ταυτοχρόνως να μεγιστοποιήσει τις μεταφορικές δυνατότητές του. Οι επιλογές των καταναλωτών –πάνω στον προαναφερθέντα άξονα που δημιούργησε η κρατική παρέμβαση– διαμόρφωσαν τα ιδιάζοντα χαρακτηριστικά του στόλου αυτοκινήτων της περιόδου 1953-1986».

Το δεύτερο μέρος του βιβλίου είναι μια αναλυτική καταγραφή δύο κατηγοριών, βιομηχανικών κυρίως, επιχειρήσεων που δραστηριοποιήθηκαν στην κατασκευή ή τη συναρμολόγηση αυτοκινήτων. Η πρώτη κατηγορία περιλαμβάνει σημαντικές

ανώνυμες εταιρείες που λειτούργησαν πριν και μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, και το σχετικό κείμενο συντάχθηκε βάσει αρχειακών πηγών. Η δεύτερη κατηγορία περιλαμβάνει τα εγχειρήματα που μπορούν να χαρακτηριστούν ως ορόσημα στην ιστορία του κλάδου, και το σχετικό κείμενο συντάχθηκε βάσει προσωπικών συνεντεύξεων.

Το τρίτο μέρος του βιβλίου παρουσιάζει τις σχετικές με το αυτοκίνητο σημαντικές επιτεύξεις που έλαβαν χώρα μετά το 1986.

Η έρευνα δεν έγινε με τη σειρά που παρουσιάζεται στο βιβλίο. Τα ευρήματα του δεύτερου μέρους της μελέτης, σε συνδυασμό με την αποδελτίωση του ημερήσιου και περιοδικού Τύπου, μας επέτρεψαν να συντάξουμε το πρώτο μέρος, δεδομένου ότι – παρά την κυκλοφορία ειδικών εκδόσεων συλλεκτικού χαρακτήρα – δεν δημιουργήθηκε στο παρελθόν ειδική βιβλιογραφία. Η έλλειψη βιβλιογραφίας μάς έστρεψε κατ’ επανάληψη στη χρονοβόρα αναζήτηση ειδικών πληροφοριών. Εκτιμούμε ότι η παρούσα εργασία αποτελεί μια συστηματική επιστημονική εισαγωγή στην ιστορία του αυτοκινήτου στην Ελλάδα, που θα επιτρέπει τη μελλοντική επανοποθέτηση του θέματος.

Η έρευνά μας δεν θα μπορούσε να έχει πραγματοποιηθεί χωρίς την ουσιαστική και χρονοβόρα βοήθεια ανθρώπων προς τους οποίους είμαστε ευγνώμονες. Ο επιστήμονας είναι αυτός που ερευνά, όχι αυτός που γνωρίζει. Οι απαντήσεις που μπορεί να δώσει η επιστημονική έρευνα είναι αντάξιες των ερωτημάτων που θέτει. Εδώ και δύο χιλιάδες χρόνια είναι γνωστό ότι υπάρχουν διαφορετικά είδη ερωτημάτων: αυτά που θέτει κανείς για να μάθει «καθεζόμενος εν μέσω των διδασκάλων» και εκείνα που έθεταν οι γραμματείς και οι φαρισαίοι για να αποσπάσουν την επιθυμητή απάντηση. Στην παρούσα έρευνα προσπαθήσαμε να αποφύγουμε τον φαινομενικώς ευκολότερο, αλλά αδιέξοδο, δεύτερο δρόμο. Στηρίξαμε το έργο μας στην πείρα των «διδασκάλων», δηλαδή των επιχειρηματιών και επιστημόνων που διαμόρφωσαν με το έργο τους τη μεταπολεμική πραγματικότητα του αυτοκινήτου και είχαν την επιθυμία και τη δυνατότητα να μας μεταδώσουν τις γνώσεις τους σε πολώρες διαδοχικές συνεντεύξεις. Σε αυτούς αφιερώνουμε το παρόν έργο. Ιδιαίτερα ευχαριστούμε τον κύριο Παύλο Λάσκαρι-Βενιζέλο και τον κύριο Βασίλη Καζαντζόγλου, στους οποίους προσφύγαμε αμέτρητες φορές για διευκρινίσεις και συμβουλές.

Βέβαια, ο ηθικός αυτουργός του παρόντος έργου είναι η εκδότριά του Αλεξάνδρα Βοβολίνη. Όχι μόνο διότι δική της ήταν η ιδέα για την εκπόνησή του, αλλά και διότι υπέμενε με απaráμιλλη καρτερία να ολοκληρωθεί η τετραετής έρευνά μας, μέχρι να της παραδώσουμε επιτέλους το έργο. Όταν ξεκινήσαμε, πιστεύαμε ότι θα είχαμε να εκπονήσουμε μια «απλή καταγραφή» ενός κλάδου που δεν αναπτύχθηκε ποτέ. Στην πραγματικότητα, χρειάστηκε να αντιμετωπίσουμε ολόκληρη τη σύγχρονη ελληνική ιστορία μέσα από την οπτική αυτού του κλάδου και να την ερμηνεύσουμε και πάλι. Πράγματα που νομίζαμε δεδομένα αποδείχθηκε πως ήταν διαφορετικά. Δεν είναι μόνον η ιστορία ενός κλάδου το αυτοκίνητο. Είναι και η απογοήτευση ενός ολόκληρου κόσμου γιατί δεν μπόρεσε να πραγματοποιήσει αυτό που κατάφεραν χώρες λιγότερο ανεπτυγμένες από την Ελλάδα. Είναι και η απογοήτευση για ένα κράτος που κατάφερε να διογκωθεί σε βαθμό ανεπανάληπτο, εκπληρώνοντας όλο και λιγότερο εκείνα για τα οποία υπάρχει.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΥΠΟΔΟΜΗ, ΣΥΝΘΗΚΕΣ, ΕΜΠΟΡΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Η ΥΠΟΔΟΜΗ ΤΗΣ ΧΕΡΣΑΙΑΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ (19ος ΑΙΩΝΑΣ)

Όταν η Ελλάδα συγκροτήθηκε ως κράτος (1828), η ατμοκίνηση (J. Watt, 1769) και ο σιδηρόδρομος (G. Stephenson, 1825) ήδη εφαρμόζονταν στην πιο εξελιγμένη βιομηχανική χώρα της εποχής, τη Μεγάλη Βρετανία. Περί το 1860 ξεκίνησαν στη Δύση και οι πρώτες προσπάθειες κατασκευής αυτοκινήτων. Τα πρώτα αξιόπιστα αυτοκίνητα κατασκευάστηκαν τη δεκαετία του 1880, ανοίγοντας το δρόμο για την εμπορική διάθεσή τους την επόμενη δεκαετία. Στις εξελίξεις πρωτοστατούσαν η Γαλλία και η Γερμανία και ακολουθούσαν η Αγγλία, η Αμερική και άλλες χώρες της Δύσης.

Το νέο ελληνικό κράτος σχηματίστηκε έπειτα από έναν εξαντλητικό δεκαετή πόλεμο, με την απελευθέρωση των νοτιότερων και φτωχότερων τμημάτων της ελλαδικής χερσονήσου και την απόσχιση τους από την παρακμάζουσα Οθωμανική Αυτοκρατορία. Το τεχνολογικό και βιοτικό επίπεδο ήταν εξαιρετικά χαμηλό. Οδικό δίκτυο δεν υπήρχε. Η συγκοινωνία και οι μεταφορές γίνονταν κυρίως ακτοπλοϊκώς, ενώ οι χερσαίες μεταφορές βασιζόνταν στα ζώα. Σε ορισμένες περιοχές είχε λησμονηθεί ακόμη και η γνώση του τροχού, και η άμαξα ήταν άγνωστη.

Οι πρώτες άμαξες εμφανίστηκαν στο Ναύπλιο περί το 1830. Επί της βασιλείας του Όθωνα (1832-1862) δημιουργήθηκε ένα υποτυπώδες οδικό δίκτυο μέσα στην Αθήνα και γύρω από αυτήν, με σκοπό τον εφοδιασμό της νέας πρωτεύουσας. Στα 1840 η ατμοκίνηση ήταν γνωστή, αλλά εφαρμόστηκε σποραδικά μόνο στην υφαντουργία και την αγροτική καλλιέργεια.

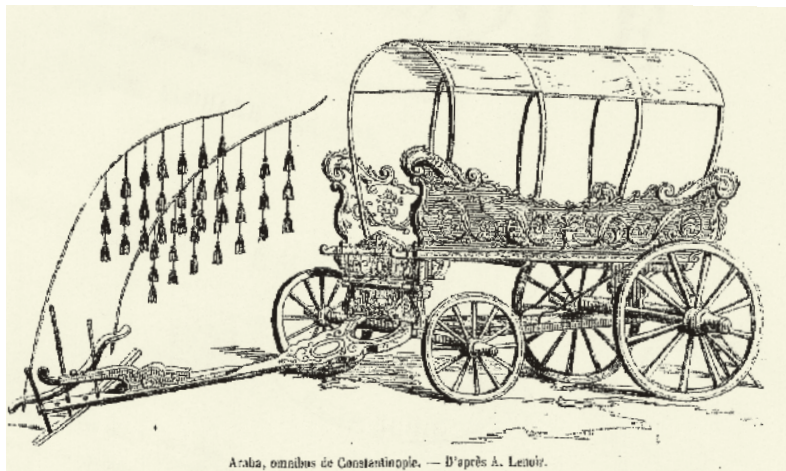
Εκτός από ελάχιστες εξαιρέσεις, μόλις στη δεκαετία του 1870 δημιουργήθηκαν παραγωγικές μονάδες και βελτιώθηκε το επίπεδο τεχνογνωσίας, το οποίο ωστόσο παρέμενε χαμηλό σε σύγκριση με τη Δύση. Το 1869 άρχισε να λειτουργεί ατμοκίνητος σιδηρόδρομος μεταξύ Αθήνας και Πειραιά. Από το 1883 η συγκοινωνία μέσα στην πρωτεύουσα γινόταν με ιππήλατο τροχιοδρόμο, στον οποίο σε σύντομο χρονικό διάστημα άρχισε να χρησιμοποιείται ατμοκίνηση (1887). Περί το 1890 εμφανίστηκαν και διαδόθηκαν τα ποδήλατα.

1.1 Οι συνθήκες κατά την ίδρυση του κράτους

Σε κάθε αναφορά στην εισαγωγή, την εμπορία και την εφαρμογή οποιασδήποτε ευρωπαϊκής καινοτομίας στην Ελλάδα, λανθάνει αναπόφευκτα η σύγκριση του τεχνολογικού επιπέδου της χώρας αυτής με το επίπεδο της Βρετανίας, η οποία αποτελούσε το αναπτυξιακό πρότυπο εκείνης της εποχής. Η νεότερη ελληνική ιστοριογραφία έχει δομηθεί σε σημαντικό βαθμό πάνω στο σχήμα της υστέρησης της Ελλάδας, σε σύγκριση με το δυτικό πρότυπο.

1.1.1. Το χαμηλό βιοτικό και τεχνολογικό επίπεδο

Το 1830 ο πρώτος κυβερνήτης της χώρας, ο Καποδίστριας, συνέταξε μία επιστολή προς τους αντιπροσώπους των Μεγάλων Δυνάμεων για να ζητήσει τη συνδρομή τους. Σε αυτήν περιέγραφε τις ασχολίες των κατοίκων που ζούσαν στις περιοχές από τις οποίες απαρτιζόταν το ελληνικό κράτος. Η επιστολή του αποτελεί γλαφυρό τεκμήριο για το χαμηλό βιοτικό και τεχνολογικό επίπεδο της εποχής:

Άμαξα για το κοινό στην Κωνσταντινούπολη. Αναδημοσίευση από το περιοδικό Le magasin pittoresque, 1853.

Τα επαγγέλματα που επικρατούν είναι ανάλογα με την κατάσταση της περιοχής, το φυσικό περιβάλλον καθώς και το βαθμό καταπίεσης που υπέστη ή υφίσταται ο λαός. Όσοι κατοικούν στα βουνά ασχολούνται με την κτηνοτροφία ή τον πόλεμο. Όσοι κατοικούν στην πεδιάδα καλλιεργούν την εύφορη γη, εκτός και αν καταδιωχθούν, οπότε αναγκάζονται να εγκαταλείψουν το άροτρο, να πάρουν τα όπλα και να αναζητήσουν ασφάλεια στα βουνά. Όσοι κατοικούν σε παράκτιες περιοχές και σε νησιά ασχολούνται με τη ναυσιπλοΐα και το εμπόριο.¹

Οι πρώτοι πυρήνες διάδοσης της δυτικής τεχνολογίας στην Ελλάδα² εντοπίζονται στους ξένους τεχνίτες που εγκαταστάθηκαν στο νεοσύστατο κράτος, φέρνοντας μαζί και τα εργαλεία τους, όπως

είχε ζητήσει σε ανοιχτή πρόσκλησή του ο Καποδίστριας. Ένας άλλος πυρήνας δημιουργήθηκε στα ορφανοτροφεία, με πρώτο το ίδρυμα της Αίγινας (1829). Στους πυρήνες αυτούς η γνώση μεταδιδόταν εμπειρικά, με το σύστημα της μαθητείας.

Ανώτερου επιπέδου θεωρούνταν η Στρατιωτική Σχολή των Ευελπίδων (ιδρ. 1828). Οι μηχανικοί του στρατού ξηράς και του ναυτικού διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο στη δημιουργία και την εξέλιξη νέας τεχνολογίας, κυρίως μέχρι τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, όπως μαρτυρά άλλωστε και η μελέτη της διάδοσης του αυτοκινήτου. Οι αξιωματικοί, μετά από την ολοκλήρωση της θητείας τους στο Σώμα των Ευελπίδων, μπορούσαν να καταταγούν στο Σώμα του Μηχανικού (ιδρ. 1833), το οποίο αναλάμβανε τα δημόσια έργα. Ο πρωταγωνιστικός ρόλος των μηχανικών του στρατού άρχισε να περιορίζεται μόλις στα τέλη του 19ου αιώνα, όταν δημιουργήθηκε η ειδικότητα του πολιτικού μηχανικού.

Κατά την εξεταζόμενη περίοδο οι πρώτοι τεχνίτες και μηχανικοί ασχολούνταν κυρίως με την ανοικοδόμηση της χώρας. Τα δημόσια έργα αποτελούσαν έναν από τους σημαντικότερους τομείς επενδύσεων και εφαρμογής νέας τεχνολογίας μέχρι το 1860, οπότε άρχισε να αναπτύσσεται η μεταποίηση και η βιομηχανία.

1.1.2. Ανύπαρκτη χερσαία συγκοινωνία και παντελής έλλειψη τροχοφόρων μέσων

Η ανάπτυξη της χερσαίας συγκοινωνίας είναι πάντοτε αποτέλεσμα διαφόρων παραγόντων, όπως της γεωγραφίας της περιοχής, της πληθυσμιακής πυκνότητας, της ανάπτυξης της τοπικής παραγωγής ή του εμπορίου, της διοίκησης και της τεχνολογίας.

Η χερσαία συγκοινωνία στην Ελλάδα δεν ήταν εύκολη, λόγω του γεωγραφικού κατακερματισμού και της γεωφυ-

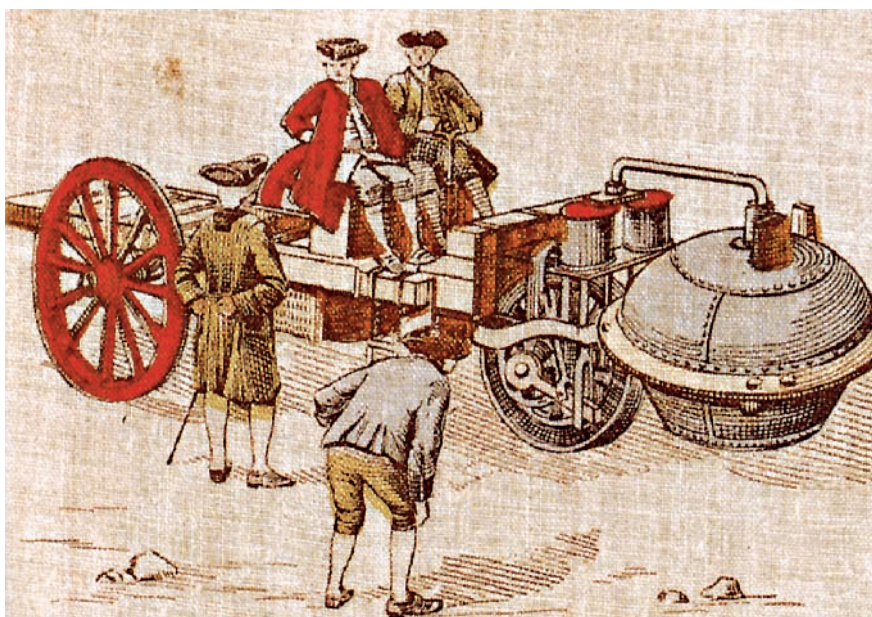
σικής ανομοιομορφίας. Το ήπιο γεωγραφικό ανάγλυφο της βόρειας και βορειοανατολικής Ελλάδας, σε αντίθεση με της νότιας, επέτρεπε τη συγκοινωνία. Στις περιοχές αυτές η εγγύτητα προς την Ευρώπη και τα φυσικά περάσματα προς τη Σερβία διευκόλυναν την επικοινωνία με τη Δύση. Είναι χαρακτηριστικό το γεγονός ότι στη Δυτική Μακεδονία, οι κάτοικοί της ήταν σε σημαντική αναλογία αγωγιάτες (οι οποίοι διενεργούσαν μεταφορές με υποζύγια) και κυρατζήδες (που ήταν ταυτοχρόως και έμποροι).³

Επιπλέον, τα μεγάλα αστικά κέντρα όπως τα Ιωάννινα, η Θεσσαλονίκη και οι Σέρρες αποτελούσαν κόμβους επικοινωνίας με το μεγαλύτερο πολιτισμικό κέντρο της Ανατολής, την Κωνσταντινούπολη. Είναι χαρακτηριστικό ότι η Εγνατία οδός, που χρονολογείται από τη ρωμαϊκή περίοδο (2ος αιώνας π.Χ.), διατηρήθηκε μέχρι τη σύγχρονη εποχή, ενώ στην υπόλοιπη χώρα πολλοί δρόμοι της αρχαιότητας αχρηστεύθηκαν. Η Εγνατία οδός ξεκινούσε από την Αδριατική (Δυρράχιο), περνούσε από το Λυχνιδό (Αχρίδα), το Μοναστήρι, την περιοχή της Φλώρινας, την Έδεσσα (Βοδενά), την Πέλλα (Γιαννιτσά), τη Θεσσαλονίκη, την Αμφίπολη, τους Φιλίππους και τη Νεάπολη (Καβάλα), διέσχιζε την περιοχή του Έβρου και κατέληγε στην Κωνσταντινούπολη.

Αντιθέτως, στα νότια, και κυρίως στην Πελοπόννησο, το έντονο γεωγραφικό ανάγλυφο δυσχέραινε τη συγκοινωνία. Η πυκνότητα των κατοίκων ήταν μικρότερη και δεν υπήρχαν αξιόλογα αστικά κέντρα. Οι κάτοικοι ζούσαν σε ολιγάνθρωπες, αυτάρκειες κοινότητες χωρίς ιδιαίτερη ανάγκη για επικοινωνία και ανταλλαγή προϊόντων. Τα αγαθά παράγονταν σε μικρές ποσότητες και το εμπόριο δεν ήταν ανεπτυγμένο.⁴ Έτσι, οι άνθρωποι και τα αγαθά μετακινούνταν σε μικρή ακτίνα.

Ωστόσο, επειδή οι περισσότεροι κατοικημένοι τόποι της νότιας ηπειρωτικής Ελλάδας δεν απέχουν πολύ από τη θάλασσα, οι χερσαίες συγκοινωνίες μπορούσαν να υποκατασταθούν εν μέρει από τις θαλάσσιες. Μάλιστα, η θαλάσσια συγκοινωνία αποτελούσε επί αιώνες τον βασικότερο τρόπο μεταφορών για τους κατοίκους της περιοχής, παρά τα προβλήματα που προκαλούσαν οι ισχυροί βόρειοι άνεμοι του Αιγαίου.

Το οθωμανικό κράτος, τουλάχιστον από τον 18ο αιώνα, δεν έδειξε ιδιαίτερη μέριμνα για τη συγκοινωνία, η οποία παρέμενε παραμελημένη, ιδιαίτερα σε σύγκριση με τις εξελίξεις στη Δύση. Αμαξιτοί δρόμοι δεν υπήρχαν, παρά μόνο χωματόδρομοι και μονοπάτια που είχαν διαμορφωθεί από τα βήματα των ζώων. Ο Thiersch ανέφερε ότι «... τα μονοπάτια δεν είναι χρησιμοποιήσιμα παρά για τους πεζούς και τα ζώα, και είναι εξάλλου πολύ σκληρά, γεμάτα χαλί-

Το όχημα του Κυνιό, το πρώτο αυτοκίνητο με ατμομηχανή (1760). Στάμπα σε ύφασμα. Πινακοθήκη Civica Raccolta Bertarelli, Μιλάνο. Αναδημοσίευση από Σύγχρονη Παγκόσμια Εγκυκλοπαίδεια, Επιστήμη και Τεχνολογία, τόμ. 12, Mondadori.

κία και μπερδεύονται μεταξύ τους, έτσι που ο ταξιδιώτης βρίσκεται συχνά σταματημένος στην άκρη ενός καταρράκτη ή ενός γκρεμού».⁵ Κύριο χερσαίο μεταφορικό μέσο ήταν τα ζώα, όπως τα άλογα, τα γαϊδούρια και οι καμήλες. Οι πρώτες απόπειρες απογραφής κατά την περίοδο του Καποδίστρια αναφέρουν ότι το μικρεμπόριο μεταξύ των περιοχών της Πελοποννήσου, της Στερεάς Ελλάδας και των νησιών βασιζόταν σε 2.000 βάρκες και 40.000 γαϊδούρια.⁶ Οι καμήλες χρησιμοποιούνταν στην Αθήνα στη δεκαετία του 1830, όπως επίσης εκατό χρόνια αργότερα σε άλλες πόλεις της Στερεάς Ελλάδας, για τη μεταφορά βαρύτερων φορτίων.⁷

Τα τροχοφόρα μεταφορικά μέσα δεν χρησιμοποιούνταν στη νότια Ελλάδα. Ο τροχός, ένα από τα σημαντικότερα επιτεύγματα της ανθρωπότητας από την προϊστορική εποχή, έπαυσε να χρησιμοποιείται επί Τουρκοκρατίας και σε πολλές περιοχές λησμονήθηκε.⁸ Η κακή κατάσταση των εναπομεινάντων λιθόστρωτων και χαλικοστρωτων δρόμων καθιστούσε τη χρήση των τροχοφόρων αδύνατη, παρά το γεγονός ότι στους ίδιους δρόμους κατά την αρχαιότητα κυκλοφορούσαν άμαξες.⁹

Τα ταξίδια ήταν δύσκολα, επικίνδυνα και απρόβλεπτα. Οι ληστές αποτελούσαν μόνιμο κίνδυνο, και για λόγους ασφαλείας οι ταξιδιώτες οργανώνονταν σε ομάδες (καραβάνια). Το ταξίδι συντόνιζαν οι αγωγιάτες, οι οποίοι γνώριζαν τις διαδρομές και πάνω από όλα ήταν καλοί πολεμιστές. Τα ταξίδια πραγματοποιούνταν κατά τους θερινούς μήνες, όταν δηλαδή το επέτρεπαν οι καιρικές συνθήκες. Οι ταξιδιώτες ξεκινούσαν τα ξημερώματα, επειδή μετά από τις 8 το πρωί η θερμότητα του ήλιου ήταν ανυπόφορη. Κατά μήκος της διαδρομής υπήρχαν σταθμοί, όπου οι ταξιδιώτες μπορούσαν να αλλάξουν τα κουρασμένα άλογα. Οι καθυστερήσεις και οι μεταβολές του προγράμματος αποτελούσαν συχνό φαινόμενο, είτε λόγω προβλημάτων στην παράδοση των ζώων είτε λόγω απρόβλεπτων φυσικών εμποδίων.¹⁰ Στις περιπτώσεις όπου στη διαδρομή παρενέβαιναν ποτάμια και δεν υπήρχαν γέφυρες, οι αγωγιάτες εντόπιζαν τα ρηχά περάσματα και οδηγούσαν από εκεί τους ταξιδιώτες. Μία περιγραφή του F. Rouquerville μάς δίνει την εικόνα των ταξιδιών του 18ου αιώνα:

Οι οδηγοί μου, Έλληνες, αφού φόρτωσαν και ξαναφόρτωσαν τα μπαγκάζια στ' άλογα, βλαστημώντας όλους τους άγιους του αγιολογίου, ζήτησαν την ευχή του αρχιεπισκόπου τους και μπήκαν επικεφαλής του караβανιού. Μαζί ήρθαν και πολλοί έμποροι που οι εμπορικές τους υποθέσεις τους καλούσαν στο Περιβόλι και στην Αβδέλλα. Μόλις ξεκίνησε η συνοδεία, οι αγωγιάτες γύρισαν το κεφάλι για να μας ευχηθούν το ώρα καλή και πήραν το συνηθισμένο τραγούδι των караβανιών.¹¹

Οι εμπειρίες των ξένων από το Ναύπλιο, την πρώτη πρωτεύουσα της Ελλάδας, δίνουν μια εικόνα για τις αστικές συγκοινωνίες της εποχής και τα πρώτα «ταξί»:

... όταν ο καιρός ήταν άσχημος, δεν υπήρχε κανένα μέσο για να περάσουμε μέσα από τα στενά και λασπωμένα σοκάκια και να πάμε σε μία βραδινή συναναστροφή. Έμενε να πας μονάχα με τα πόδια. Και με τις καλύτερες γαλότσες κολλούσε κανένας στη λάσπη και φορεία δεν υπήρχαν πουθενά. Η ανάγκη όμως γεννά εφευρετικότητα.

Υπήρχαν τότε ακόμα στο Ναύπλιο Μαλτέζοι αχθοφόροι, πεινασμένοι αλήτες, που παίρνοντας λεφτά, ήταν έτοιμοι για κάθε δουλειά, ακόμα και για κείνες που ο Έλληνας δεν τις καταδεχόταν. Με το συμπατριώτη μου βαρόνο Πίμπρα κατοικούσαμε σε ένα χαρακτηριστικό στενό και βρώμικο σοκάκι. Μόλις ντυνόμασταν, φωνάζαμε από το παράθυρο «Μάλτα!» ... Σχεδόν αμέσως εμφανίζονταν δύο ρωμαλέοι νεαροί Μαλτέζοι, και, φορτώνοντάς μας στους ώμους τους, μας πήγαιναν ... στους σουαρέδες...¹²

Κατά την περίοδο της Αντιβασιλείας εκπονήθηκαν τα πρώτα σχέδια για την κατασκευή αμαξιτών δρόμων και κατασκευάστηκε ο δρόμος Ναύπλιο-Μυκήνες (1833), που κάλυπτε απόσταση περίπου τριών-τεσσάρων ωρών.¹³ Οι ξένοι που προσπάθησαν να επικοινωνήσουν ταχυδρομικώς διαπίστωσαν ότι οι ντόπιοι, προκειμένου να επιβιώσουν, είχαν αναπτύξει θαυμαστές οδοιπορικές ικανότητες. Έκπληκτοι συνειδητοποίησαν ότι «... ένας Έλληνας ταχυδρόμος πηγαίνει με τα πόδια εξίσου γρήγορα όσο και οι δικές μας ταχυδρομικές άμαξες... Το πρόβλημα [...] λύθηκε κατά τον οικονομικότερο τρόπο».¹⁴

A

4Τροχοί (περ.)	183*, 184, 244, 259*, 287, 289, 293*, 350, 474*, 477*, 488, 497*, 501, 501*, 502*, 503*
A.E. Εκμεταλλεύσεως Μηχανήματος Ωτομαζούτ	111
A.B.E. Ανώνυμος Αυτοκινήτων Βιομηχανική Εταιρεία	301, 302
A.B.E. Ελκυστήρες Τρακτελάς	345
A.Γ.Ε. Αυτοκινητιστικά Γενικά Επιχειρήσεις	302
A.Γ.Ε.	115, 306, 368, 372, 373
A.E. Car βιομηχανία Αυτοκίνησης	259
A.E. Αυτοκινήτων «Πελοπόννησος»	317
A.E. ΒΕΛΟΣ	326
A.E. Βιομηχανίας Αμαξών Αυτοκινήτων Π.Ταγκαλάκης	114, 115, 117, 120*, 133, 146, 243, 257, 270, 271*, 283, 319, 356, 397, 397*, 398*, 399, 399*, 400, 400*, 401, 401*, 402*, 403, 404, 404*, 405, 405*, 406
A.E. Βιομηχανίας Εμπορίου και Μεταφορών «Ερμής»	103
A.E. Βιομηχανίας Χαλκού και Αλουμινίου	120
A.E. Ελαιουργεία της Ελλάδος	326
A.E. Ελληνική Εταιρεία Εκμεταλλεύσεως Γκαζοφακτέρ Μπερχουδάρ	111
A.E. Ελληνικού Πυριτιδοποιείου και καλυκοποιείου(A.E.E.Π-Κ)	465
A.E. Εμπορίου και Αντιπροσωπειών Ωτο Ντήζελ	359
A.E. Ηλεκτρικών Επιχειρήσεων	110
A.E. Λευκοσιδήρου και Χαλυβδοφύλλων	120
A.E. Λεωφορείων	65
A.E.E. Αργυρομεταλλευμάτων & Βαρυτίνης	333
A.E.M. Βωξίται Παρνασσού	333
A.M.ΚΟ Α.Ε.	388, 390
A.Π.Θ.	211, 244, 289, 330, 471, 497*, 498, 500, 503
A.Σ.Π.Α.	100, 169, 172, 436
A.T.E. Ανώνυμος Εταιρεία Αυτοκινήτων Τρακτέρ Ελαστικών	304, 324
A.T.E.-ΑΒΡΑΣ Α.Ε.	324
Α΄ Έκθεση Αυτοκινήτου και Ναυτικών Σπορ	183
Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος	22, 60, 66, 71, 72, 96, 101, 106, 107, 108, 109, 118, 121, 131, 132, 311, 314, 318, 374, 465
Άαχεν	248
Αβδέλλα	24
Αβραάμ Ν.	81, 98
Αβράσoglou Κ.	323

Αβράσoglou Γ. Α.Ε. Γενική Εμπορία Αυτοκινήτων και Μηχανημάτων	323
Αβράσoglou Γ. Δ.	269, 323, 324*
Αβράσoglou Δ. Α.Ε.Β.Ε.	323
Αβράσoglou Δ. και Σία Ο.Ε.	323, 350
Αβράσoglou Δ., Παπαϊωάννου Γ. και Σία και Υιοί	323
Αβράσoglou Δ.	272, 323, 350
Αβρονιάκη Χ.	480
Αγαπητός Σ.	79
Αγγελίδης Α.	308
Αγγελίδης Ι.	327
Αγγελόπουλος	48
Αγγελόπουλος Γ.	290
Αγγλία	21, 42, 93, 119, 125, 230, 231, 234, 246, 312, 320, 333, 348, 380, 384, 388, 452, 456, 460
Αγγλο-Ελληνικός Εμπορικός Οργανισμός	143
Αγία Παρασκευή	63
Άγιοι Ανάργυροι	63, 248
Άγιος Ιωάννης Ρέντης	63
Άγιος Κοσμάς	191
Άγιος Νικόλαος	65
Άγιος Παντελεήμονας	301
Άγιος Στέφανος	63
Αγκριππών Σπ.Δ. Παντελεημονίτης Α.Ε.Β.Ε.	383, 384
Αγοραίό	43, 46, 51, 74, 79, 89, 95, 96, 97, 100, 101, 157, 178, 179, 187, 374
Αγραφιώτης Χ.	498
Αγριά	64
Αγρίνιο	65, 409
Αγροτικά μηχανήματα (γεωργικά μηχανήματα)	32, 153, 176, 249, 250, 251, 257
Αγροτική Τράπεζα	246, 247, 248, 393, 415, 416, 419
Αγχέσμου (οδός)	47
Αγχίαλος Α.Ε.	351
Αγωνιάτης	23, 24, 29, 35
Αδαμαντιάδης Χ.	357
Αδρακτάς Κ.	455
Αδριατική (Δυρράχιο)	23
Αεροπλάνο	55, 117
Αθανασιάδης Ν.	415
Αθανασιάδης-Ρόζης Α.Ε.	312
Αθανασίου Μ.	388
Αθανασόglou Ν.	309
Αθανασόπουλος Ν.	500
Αθηνάς (οδός)	28, 190
Αθωνική Τεχνική Α.Ε.	411

Αιγαίο	23, 60
Αιγάλεω	63, 156
Αίγινα	22
Αίγιο	311
Αίγυπτος	43, 106, 111, 132, 140, 245, 348, 393, 398, 411*
Αιγύπτου Πλατεία	189
Αιόλου (οδός)	28, 50
Ακαδημία Αθηνών	371
Ακαδημίας (οδός)	28, 98
Ακμής Α.Ε.	349
Ακριβός Δ.	313
Ακρίτας Χ.	334
Ακρόπολη	25, 168
Αλβανία	65, 103, 111, 133, 316, 391, 411, 485
Αλεξάνδρας (λεωφ.)	50, 64, 168
Αλεξάνδρεια	45*, 314, 348, 351
Αλεξανδρούπολη	285, 466
Αλεξόπουλος Δ.	308
Αλεξόπουλος Π. Κ.	302
Αλή Πασάς	54
Αλιβιζάτος Γ. Π.	191
Αλιβιζάτος Ν.	121*
Αλίκη Πριγκίπισσα	46
Άλπεις	43
Άλφα (περ.)	184
Άλφα Α.Ε.Ξ.Τ.Ε.	442
Άλφα Ρομέο Ελλάς Α.Β.Ε.Ε.	259, 283, 324
Αμαλίας (λεωφ.)	98
Άμαξα ιππήλατη	21, 25, 29, 30, 31, 34, 39, 41, 45, 48*, 64, 65, 70, 83
Αμαξηλάτης	17, 29, 35, 39, 42, 47, 48, 49, 50, 97
Αμαξοποιός (αμάξωμα αυτοκινήτου)	89, 95, 113, 131, 234, 235, 239, 240, 241, 242, 258, 263, 269, 288
Αμάξωμα αυτοκινήτου	89, 90, 91, 107, 112, 115, 116, 225, 255, 257, 259, 263, 264, 267, 270, 271, 273, 286, 287, 288, 289
Αμαρούσιο	63
Αμερική	21, 71, 106, 230, 306, 327, 380
Αμπατιέλου Α.	304
Αμπατιέλου Λ.	304
Αμπελόκηποι	34, 182, 184, 189, 331
Αμύνταιο	100
Αμφίπολη	23
Άμφισσα	64, 65, 390
Αναστασιάδης Α.	316
Αναστασιάδης Γ.	496
Αναστασιάδης Η.	334
Αναστασιάδης, Χεκίμογλου, Η μάχη της μνήμης	60*, 81*

Αναστασίου Γ.	240
Αναστασόπουλος	369*
Ανασυγκρότηση (περίοδος)	131, 136, 178, 380, 414
Ανατολική Εμπορική Εταιρεία	102
Ανδρεάδης Αλ.	183
Ανδρέοπουλος Κ.	327
Ανδρέου Σ.	352
Ανδριανόπουλος Ν.	501
Ανεξάρτητος (εφημ.)	74*
Αντιβασιλεία (περίοδος)	24
Αντιπρόσωπος, αυτοκινήτων	89
Αντλίες άρδευσης	52
Αντύπας Ν.	110
Αντωνιάδη Αφοί (Motoemil)	254, 255
Αντωνιάδης Αιμ.	255
Αντωνιάδης Φ.	287, 293*
Αντωνίου Γ., Παλαιά αυτοκίνητα στην Αργολίδα	62*, 497
Ανώνυμη Γενική Εταιρεία Τσιμέντων	117
Ανώνυμος Οικονομοτεχνική Εταιρεία	103
Ανώνυμος Αθηναϊκή Εταιρεία Αυτοκινήτων «Αθηνά»	64, 89, 102, 103, 113, 116, 117, 135, 138, 306, 367, 367*, 368, 369, 370, 371, 373
Ανώνυμος Ελληνική Εμπορική Εταιρεία Αυτοκινήτων Δροσόπουλος Α.	105
Ανώνυμος Ελληνική Εταιρεία Χάλυβος	244, 285
Ανώνυμος Εταιρεία Αυτοκινήτων Στανίλας ή «Αχιλλεύς»	306
Ανώνυμος Οικοδομική Εταιρεία ο Τέκτων	102
Ανώτατη Σχολή Οικονομικών και Εμπορικών Επιστημών	72*
Αξιός	53
Άουτο. Ανώνυμος Εμποροβιομηχανική Εταιρεία Αυτοκινήτων	304
Αουτομεκάνικα Α.Ε.	258, 259, 259*, 283, 337, 476, 478
Απέργης Κων.	99
Απέργης Χρ.	99
Αποστολάκης Κ.	311
Αποστολάτος Ν.	96, 96*, 98
Αποστολίδη Αφοί	247, 248, 250, 467
Αποστολίδης Α.	247
Αποστολίδης Χ.	72*, 496
Αποστόλου Γ.	320
Αραβαντινός Δ.	74
Αράχοβα	64
Αρβανίτη Ε.	183
Αργεντινή	95
Άργος	25, 28, 30, 50, 62*
Αργυριάδης	260
Αργυρόπουλος Ι.	330

Αργυρόπουλος Π.	330
Αρκίτσα	192
Άρμα Α.Ε. Εμπορίου Αυτοκινήτων	303
Αρνιώτης Λεων.	51
Αρνό Συντ.	464
Άρτα	31, 100
Αρχείο S&B Βιομηχανικά Ορυκτά	333*
Αρχείο Βαφειαδάκη	75*
Αρχείο Ε.Λ.Ι.Α.	51*, 52, 52*, 75*, 79*, 178*, 193*
Αρχείο Η.Ε.Μ.	31*
Αρχείο Μουσείο Μπενάκη	134*
Αρχείο των Συγγραφέων	160*, 168*
<i>Αρχιτεκτονική</i> (περ.)	213*, 215*
Ασλανίδου Ι.	503
Ασπιώτης Ν.	71
Αστυνομία Πόλεως Αθηνών	81
Αταλάντη	103
Ατμοκίνηση	21, 27, 33
Ατμομηχανές	27, 32
Αττική	28, 46, 100, 156, 157, 165, 166, 167, 171, 193, 248, 338, 341, 382, 402, 418, 442, 467, 485
Ατυχήματα, βλ. τροχαία ατυχήματα	
Αυλωνίτης Β.	181
Αυστραλία	432, 434, 458
Αυστρία	272, 458, 467
ΑΥΤΕΜ Α.Ε. Αυτοκινήτων και Γενικού Εμπορίου	305, 305*
<i>Αυτοκινητιστής Επαρχιών</i>	184
<i>Αυτοκινητιστικά Χρονικά</i> (περ.)	144*, 145*
<i>Αυτοκινητιστική Επιθεώρησης</i> (περ.)	183
<i>Αυτοκινητιστική Ηχώ</i>	184
<i>Αυτοκινητιστικός Τύπος</i>	184
Αυτοκινητοβιομηχανία Ελλάδος Α.Β.Ε.Ε.	258, 283, 294*, 475, 476, 478
<i>Αυτοκίνητον Εργασία</i>	184
Αφοί Κορτέση και Μάλτετ	107
Αφρική	275*, 338, 342, 378, 422, 427, 431, 435, 438
Αχαΐα	184
Αχαρνών	182
Αχθοφόρος	29, 53

B

Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος	18, 19, 60, 65, 91, 102, 103, 105, 110, 123, 132, 136, 139, 146, 165, 185, 244, 247, 249, 252, 257, 288, 301, 319, 323, 331, 335, 352, 374, 386, 401, 406, 413, 414, 420, 426, 426*, 432, 465, 479
Βαγενάς Κ.	498
Βαγιωνής Α.	472, 474

Βαγιωνής Γ.	472, 474
Βαγιωνής Ε.	472, 474
Βαγιωνής Ι. Γ.	472, 474
Βαδόκας Αθ. Βιομηχανία Σουστών Αυτοκινήτων Α.Ε.	325
Βαδόκας Α.	325
Βαδόκας Β. και Σία	113
Βακογιάννη	74
Βάκος Β.	245
Βαλασόπουλος Ν.	287
Βαλεσιάδης Α.	308
Βαλιάνος Π.	380
Βαλκάνια Κατασκευή και Εμπορία Αυτοκινήτων και Αμαξωμάτων Α.Β.Ε.Ε.	251, 259, 331, 332
Βαλκάνια	59, 72, 95, 356, 425, 427
Βαλκανικό Ράλι	183
Βαλκανικοί Πόλεμοι	43, 52, 53, 60, 66, 465
Βαλσαμάκης Φ.	181
Βαλσάμης Ι.	317
Βαμβακά Ευφρ.	45
Βαμβακάς Χ.	113
Βαρβέρης Ι.	372
Βαρβιάνη Ι.	53
Βαρδουλάκης Δ.	313
Βαρδουλάκης Π.	113, 313
Βαρουχάκης Π.	289
Βαρτζιώτης Δ.	502
Βασιλάκης Π. Κ.	69, 92*
Βασιλειάδη Ελληνικό Μηχανοποιείον	27, 32, 33*, 41
Βασιλειάδης και Θεοφανίδης Α.Ε. Αυτοκινήτων	307
Βασιλειάδης	48, 320
Βασιλέως Κωνσταντίνου (λεωφ.)	168
Βασιλιάς Σπ.	249*, 412*, 413*, 415, 416
Βασιλίσσης Όλγας (λεωφ.)	168*
Βάσσος Α.	103, 107
ΒΑΤΕΞ Α.Ε.	325
Βατίστας Μπ. (Vabis)	254
Βεϊνάν Κ.	309
Βέλγιο	281, 333, 335, 412, 415, 434
Βελλίνης Κ.	35
Βέλλος Γ.Κ.	100
ΒΕΛΟ-Magirus Deutz	257
ΒΕΜΚΑ	290
Βενιζέλος Ελ.	43, 45, 45*, 59, 60, 74, 74*, 97, 100
Βεντούρης Γ.Κ.	69
Βερναρδάκης	35
Βερολίνο	78, 106
Βερύκιος Ξ.	498

ΒΕΣΥ	285, 440
Βήχος Ανδρέας	35, 35*, 46*, 52, 55, 102
Βήχου κατάστημα	53
Βήχου Μαρίνα	35*, 46*, 48*, 67*, 108*
ΒΙΑΜΑΞ	177*, 243, 257, 263, 270, 271, 272, 274, 275*, 285, 286, 287, 288, 330, 332, 352, 409, 410, 430*, 432, 433, 433*, 434, 435, 435*, 436, 436*, 437, 437*, 438, 438*, 439, 439*440, 440*, 441, 442, 469
ΒΙΑΜΑΡ Ελληνική Εταιρεία Αυτοκινήτων και Γενικών Επιχειρήσεων	325
BIBEXΡΩΜ	285
BIEM Λαϊνόπουλος Ι. Ε. Α.Ε.Β.Ε.	344, 345
Βιέννη	156, 195, 196, 344
Βινελλάς Α.Ε.	349
BIO	131, 146, 257, 270, 274*, 326, 326*, 328, 346
ΒΙΟΒΑΛ	285, 440
Βιομηχανία Εξαρτημάτων και Φρένων Αυτοκινήτων Α.Ε.	325
Βιομηχανία Επισωτρων και Προϊόντων Ελαστικού Α.Ε. «Πιρέλλι-Ελλάς»	285, 467
Βιομηχανική Εμπορική και Τουριστική Εταιρεία Αυτοκινήτων Κ.Ταγκαλάκης και Σία Ε.Π.Ε.	405
<i>Βιομηχανική Επιθεώρηση (περ.)</i>	77*, 79, 192*, 195*, 244*, 245*, 274*, 276*, 305*, 324*, 340*, 343*, 347, 367*, 376*, 377*, 378*, 389*, 415*, 438*, 483*, 499*
Βιομηχανική Εταιρεία Αδελφών Μαλτσινιώτη	32, 465
Βιοπλαστίκ Α.Ε.	248, 253*, 257, 446, 449, 450
Βιοσώλ	285
Βιοτεχνικό Σχολείο	27, 32
ΒΙΟΧΑΛΚΟ	285, 440
Βισβίζης Ι.	316
Βιττώρια Σ.	421
Βλαστός Θ.	497
Βοβολίνη Αλεξάνδρα	19
Βογιατζάκης Π.	349
Βόγκαν	74
Βοιωτία	184
Βόλος	32, 62, 64, 65, 100, 102, 103, 110, 114, 247, 251, 258, 259, 278*, 283, 285, 304, 341, 438, 466, 476, 480, 481, 482, 482*, 483*, 485, 486
Βοσυνιώτης Χρ.	116, 117
Βουγιουκλάκη Α.	181, 182*, 183
Βουκίδης Θ.	496
Βούλα (περιοχή)	63
Βούλγαρης Π.	142
Βουλγαρία	60, 67, 72, 111, 154, 395, 409, 411, 485

Βουλής (οδός)	307
Βουλιαγμένη	63
Βούρβουλης Γ.	316
Βουτσαράς Ανώνυμος Γενική Εταιρεία Αμερικανικών Αυτοκινήτων	307, 309, 319
Βουτσαράς Αγ.	307, 309, 310
Βουτσαράς Δ.	70, 107, 307
Βουτσαράς Κων.	307, 309, 310
<i>Βραδυνή (εφημ.)</i>	74, 184
Βραζιλία	95
Βρανά Σ.	330
Βρανάς Κ. Θ.	301
Βρανάς Μ.	330
Βρανόπουλος Δ.	193
Βρετανική Αποστολή Μεταφορών	142
Βρετός Α.	370
Βρεττός Π. και Σία	96
Βύρωνας	63
Γ	
Γ.Ε.Τ.Ε.	102
Γαβαλά Μ.	475
Γαλαίος Σ.	488
Γαλανόπουλος Δ.	371, 372
Γαλαξίδι	336
Γαλλία	21, 27, 31, 42, 61, 66, 92, 106, 114, 119, 133, 185, 230, 231, 329, 333, 428, 446, 458, 473
Γαλλοελληνική Εταιρεία Λαυρίου	119
Γαράς Ι.	111
Γαράς Ν.	111
Γαργανίδης Ι.	113
Γαργανίδης Σ.	113
ΓΕΜΣΟΒ Ε.Π.Ε. Αφοί Ηλιόπουλοι	333, 333*
Γενική Εισαγωγική Ε.Π.Ε.	404
Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών Αυτοκινητιστών Ελλάδος	142, 144
Γενική Τράπεζα	468
Γενικό Πρακτορείο Αυτοκινήτων	98
Γένοβα	43
Γερμανία	21, 27, 62, 93, 104, 106, 119, 122, 132, 133, 136, 140, 230, 231, 333, 336, 350, 355, 367, 388, 390, 415, 422, 425, 426, 428, 429, 430, 432, 434, 438, 439, 447, 458, 502
Γέσκε Κ.	304
Γεωργακόπουλος Τ.Ε.	102
Γεωργιάδης Β.	182
Γεωργιάδης Η.	378
Γεωργιάδης	50
Γεωργικά εργαλεία	26, 71, 102, 115

Γεωργικό άροτρο, το πρώτο ατμοκίνητο	27
Γεωργικόπουλος Κ.	327
Γεώργιος Βασιλεύς	43
Γεώργιος Πρίγκιπας	35
Γεωργίου Δ.	99
Γεωργίου Ε.	306
Γεωργόπουλος	207*
Γιακουμή Αφοί- Σφακιανάκης Γ.Α.Ε.	250, 251, 286, 287, 442, 443, 444, 446
Γιακουμής Γ.	442
Γιακουμής Στ.	291, 442, 442*, 443*, 445*
Γιαν Σματς (Βουκουρεστίου)	178
Γιάννακας Δ.	184
Γιαννακόπουλος Χ.	181, 181*
Γιαννουλάτος Δ.	327
Γιαννουλάτος Π.	76*
Γιαννουλάτος Χρ.	327
Γιαννουλίδης	110
Γιουγκοσλαβία	95, 111
Γκαζοζέν	136
Γκαράζ	78, 89, 95, 98, 99, 102, 110, 158, 190, 313
Γκατζόφλιας Κ.	330
Γκίκας Σ.	195, 195*, 263
Γκίνης Α.	403, 404, 405
Γκιώνης-Μανώλιας	438
Γκλαβάνη - Καζάζη Εταιρεία	102, 110
Γκλαβάνης	62
Γκλαβέτας-Τσινιβτζίδης Εταιρεία	285, 467
Γκλαβίνης Η.	391
Γκλόρια Ελλάς Α.Ε.	405
Γκούμας Π.	480
Γκουντής Κ.	395
Γλυφάδα	63, 64
Γολέμης Χρ. Αν.	111
Γονατάς Στ.	97
Γουλανδρής Α.	456
Γουλανδρής Γ.	290
Γουλανδρής Ι.	451*, 453, 454, 456, 458, 460, 461, 462, 496
Γρατσίας Α.	488
Γρατσίας Μ.	488
Γράψας Β.	501
Γρηγορίου Β.	499
Γρώμαν Γ.	371, 372
Γύρος της Πελοποννήσου	74
Γυρτάτος Φ.	404

Δ

Δ.Ε.Θ.	163*, 165*, 175*, 179*, 189*, 304*, 312*, 325, 358*, 393*, 421*, 429*, 468
--------	--

Δαμαλάς Μ.	326, 327
Δαμάρ Ανώνυμος Εμπορική Βιομηχανική και Τεχνική Εταιρεία	345
ΔΑ-ΜΑΡ	374
Δαμασιώτης Γ.	331
Δαμίγος Σ.	467
ΔΑΜΚΟ Autoimpex Hellas Α.Ε.Β.Ε.	342
Δανία	244, 281
Δανομάρα Ε.	479
Δανομάρας Π.	479
Δαρρίγος Α. Κ.	301, 368, 372
Δαρρίγος Ρ. Α.	302, 372
Δασική Υπηρεσία	120
Δάφνη	63
ΔΕΗ	243, 330, 343, 390, 483
Δελγιάννης Νικ. Π.	44
Δελγιάννης	357
Δελγιώργη Αλ.	182
Δέλτα Στ.	370
Δελφοί	64, 77, 158
Δεναξάς Α.	356
Δενδρινός Αλ.	304
Δενδρινός Αρ.	304
Δενδρινός Κ.	475
Δενδρινός Π.	304
Δερτιλής Λ.	235, 263
Δηλαβέρης Κρ.	432
Δημαρά Ελπ.	74
Δημησιάνος Β.	310
Δημητριάδης Γ.	248, 253*, 263, 287, 290, 446, 446*, 447, 447*, 448*, 449, 449*, 450, 450*, 451
Δημητριάδης Ε.	446, 449
Δημητριάδης Σ.	357
Δημητρόπουλος Π.	184
Δημητρούλιας Στ.	389
Δημόπουλος Γ.	480
Δημόπουλος Κ.	500
Δημόπουλος Ν.	415
Δήμος Αθηναίων	156, 158
Δημούλης Μ.	313
Διαβατό	53
Διαμαντίδης Δημ. Α.	64
Διαμαντόπουλος Δ.	317
Διαμαντόπουλος Χ.	184
Δίγκας Δ.	65, 81, 81*, 82
Διεθνείς Αυτοκινητιστικοί Αγώνες	74
Διεθνείς Εβδομάδες Μελέτης Κυκλοφοριακής Τεχνικής	195
Διεθνές Καρτέλ Εξαγωγής Χάλυβος	120

Διεθνής Σύνδεσμος Συνεδρίων Οδοποιίας Α.Ι.Ρ.Σ.Ρ.	195
Διεθνής Έκθεση του Ζάγκρεμπ	417
Διεθνής Οικονομικός Έλεγχος (1898)	40
Διεθνής Σύμβαση της Γενεύης	195, 196
Διοικητικό Κέντρο	158
Δοανίδης Ε.	372
Δοξιάδης Κ.	157, 158, 159
Δουβαδατέλης Θ.	356
Δούκα Αφοί Α.Ε.Β.Ε. Αυτοκινήτων	113, 329
Δούκας Ν.	329
Δούκας Π.	329
Δούκας Ε.	329
Δούκας Κων.	329
Δουσιάνης Β.	316
Δραγούμης Ι.	34, 47, 55
Δρακινός Χρ.	111
Δρακούλης Ι.	436, 439
Δράμα	53
Δραπετσώνα	70
Δρίτσας Β.	331
Δροσόπουλος Α. Ανώνυμος Ελληνική Εμπορική Εταιρεία Αυτοκινήτων	308
Δροσόπουλος Αθ.	308
Δροσόπουλος Ζ.	308
Δροσόπουλος Ι.	308
Δρουβιώτης Γ.	329
Δυναμική Α.Ε. Τεχνικών Έργων και Αντιπροσωπειών	309
Ε	
Ε.ΘΕ.Λ.	284, 496
Ε.ΚΕ.ΠΥ.	498
Ε.Λ.Π.Α.	74, 74*, 76*, 81, 83, 147, 176, 180, 182, 183, 191, 208*, 329*, 374, 472
Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ.	500
Ε.Ρ.Θ.Α.	102
Ε.Σ.Σ.Δ.	93, 95, 230, 231, 330, 333
Ε.ΣΥ.Δ.	498
Ε.Τ.Ε.Α. Εμπορικά και Τεχνικά Επιχειρήσεις Αυτοκινήτων	312, 312*, 313
Ε΄ Πανελλήνιο Συνέδριο Αρχιτεκτόνων	156, 158
Έβερτ Μ.	429*
Έβρος	23
Εγγλεζέλης	336
Εγνατία οδός	23, 53, 54*
Εγνατία Τράπεζα	487
Εγχειρίδια τεχνολογίας αυτοκινήτου	
Έδεσσα (Βοδενά)	23, 53
ΕΔΟΚ-ΕΤΕΡ	395
Εθνική Επιτροπή Αγώνων	472

Εθνική Στατιστική Υπηρεσία	72, 156, 205*, 206*, 220*, 221*, 222*, 223*, 225, 225*, 226*, 227*, 228*, 229*, 230, 231, 231*, 232*, 237, 237*, 239*, 241*, 268*, 271, 272*, 273, 274*, 275, 283
Εθνική Τράπεζα Ελλάδος	75, 114, 263, 319, 327, 358, 381, 387, 393
Εθνικό Ιστορικό Μουσείο	135*
Εθνικό Κέντρο Αθλητισμού	191
Εθνικός Οργανισμός Καπνού	235
Ειδική Επιτροπή Παροχής Αδειών δι' Εισαγωγών	142
Εικόνες (περ.)	132*, 194*, 215*, 216*
Εισαγωγέας, αυτοκινήτων	95, 144
ΕΚΑΣΑ Εταιρεία Κατασκευής Αμαξωμάτων	309
Έκθεση του Σύγχρονου Σπιτιού	183
Εκπαίδευση τεχνική	27
ΕΛ.Β.Ο.	249, 258, 287, 338, 462, 469, 470, 471, 472, 481, 496, 497*, 498, 502
ΕΛ.Ε.Τ.ΑΝ. Ελληνική Εμπορική Εταιρεία Αντιπροσωπειών	309
ΕΛ.ΙΝ.Η.Ο.	498*, 499, 500
ΕΛ.ΦΙΝ.ΚΟ.	351, 352
ΕΛΑΓΚΡΙΚΟΛ Α.Ε.	394
Ελαστικά	68, 91, 99, 207*
ΕΛΒΑΜ	285, 466
ΕΛΒΑΤ Α.Ε.Β.Ε.	379, 389, 390
Ελβετία	62, 195, 378, 431
ΕΛΒΙΟΦΑΝ	285, 440, 466
Ελευθερία (εφημ.)	145, 167*, 181, 212*, 214*, 216*, 339*
Ελεύθερο Βήμα (εφημ.)	83*, 94*, 99*, 107, 308*, 313*, 322*, 323*
Ελευθεροτυπία (εφημ.)	116*, 118*
Ελευσίνα	30, 33, 50, 64
Ελισάβετ Βασιλομήτωρ	260*
ΕΛΚΟΜΕΞ Ανώνυμος Εταιρεία Εμπορικών Τεχνικών Βιομηχανικών Επιχειρήσεων	330
Ελλάς- Αμερική Α.Ε. Εισαγωγής Αυτοκινήτων, Εξαρτημάτων και Ανταλλακτικών	330
«Ελλάς» Ανώνυμος Γενική Εταιρεία Αμερικανικών Αυτοκινήτων	254, 308, 309
Ελληνικά Χυτήρια Γ.Μ.Σ.	249
Ελληνική Α.Ε. Αυτοκινήτων και Κτηματικών Επιχειρήσεων	310, 316
Ελληνική Βιομηχανία Κατασκευής Οχημάτων Α.Β.Ε.Ε. (ΕΒΚΟ)	330
Ελληνική Βιομηχανία Συσσωρευτών Π.Α.Κ.	110
Ελληνική Εταιρεία Εκμεταλλεύσεως Αυτοκινήτων	48, 51
Ελληνική Εταιρεία Επιστημονικής Οργανώσεως Εργασίας	79
Ελληνική Εταιρεία Κατασκευής Αυτοκινήτων Α.Ε.	258

Ελληνική Εταιρεία Μεταλλουργιών Λαυρίου	119
Ελληνική Εταιρεία Προϊόντων Στουτεμπάικερ	400, 403
Ελληνική Μεταλλουργία	122
Ελληνική Ποδηλατική Εταιρεία	35
Ελληνική Χαλυβουργία	120, 244
Ελληνικό Πυριτιδοποιείο και Καλυκοποιείο Α.Ε. (ΠΥΡ.ΚΑΛ.)	110, 143, 243, 248, 413
Ελληνικοί Δρόμοι	184
Ελληνικοί Ηλεκτρικοί Σιδηρόδρομοι (Ε.Η.Σ.)	65, 168, 170, 178, 190
Ελληνο-Αιγυπτιακή Τράπεζα	327
Ελληνοϊαπωνική Ε.Π.Ε. Ελαστικών και Αυτοκινήτων	346
Ελληνο-ιταλικός Πόλεμος	133, 147, 194, 465
Ελληνο-τουρκικός πόλεμος (1897)	40
Ελλούλ	121, 371
ΕΛΜΑ Α.Ε.Β.Ε.Α.	389, 390
ΕΛΜΑ	379
Ελμάογλου Π.	329
ΕΛΜΟΤΟΡ Α.Ε. Εμπορίου Αυτοκινήτων και Ανταλλακτικών	331
Έλξις Ε.Π.Ε.	394, 395
ΕΜΙΚΟ Α.Ε.	381, 382, 383, 384
Εμπειρικού	43, 46
Εμπορία Αυτοκινήτων Α.Ε.	309
Εμπορία Ελαστικών και Λιπαντικών Α.Ε.	331
Εμπορική Αυτοκινήτων Μουζέλη-Πολυδωρόπουλου	255, 258, 283, 285, 287, 324, 356, 373, 375, 377
Εμπορική Γενικών Επιχειρήσεων Μουζέλη-Πολυδωρόπουλου Α.Ε.	379, 389
Εμπορική Επιχειρήσεων Α.Ε.	378
Εμπορική Εταιρεία Ανατολής Α.Ε.	331
Εμπορική και Βιομηχανική Ακαδημία	41
Εμπορική και Βιομηχανική Εταιρεία Αυτοκινήτων «Έλικα»	340
Εμπορική Τράπεζα	189*, 487
Εμπορικό και Βιοτεχνικό Επιμελητήριο	142, 342
Εμπορικός Σύλλογος	142
Εμποροβιομηχανικός οδηγός	65, 108*, 114
Εμποροτεχνική Ε.Π.Ε.	389
Εμπρός (εφημ.)	40*, 42, 43, 47, 49*, 52*, 67, 69, 80, 84*, 110*, 156*
Εμφύλιος πόλεμος	136, 137, 147
Ενιαίο Ταμείο Εισπράξεως Λεωφορείων (Ε.Κ.Τ.Ε.Λ.)	170, 174
Ένωση Ελλήνων Σιδηροβιομηχάνων	63
Ένωση Συντακτών	182
Ένωσις Εργατοϋπαλληλικού Προσωπικού Επιχειρήσεων Κατασκευής Αμαξωμάτων	270
Εξάρχεια	50

Εξπρές (εφημ.)	184
ΕΟΚ	213, 251, 264, 267, 268, 348, 396
ΕΟΤ	183
Επανάσταση (περίοδος)	25
Επίκαιρα (περ.)	161*, 488
Επισκευή αυτοκινήτων, συνεργεία	89, 95, 109, 238
Επίσωτρα, βλ. ελαστικά	
Επιτροπή Χερσαίων Μεταφορών	142
Επιχείρηση Αστικών Συγκοινωνιών (Ε.Α.Σ.)	174
Επάνησα	31
Εργοληπτική Τ.Ε.	101
Έργον Τ.Ε.	101
Εργοστάσιο Πιερράκου	113
Ερευνητικό Κέντρο Ενέργειας Πορτογαλίας (INETI)	501
Ερμής Ανώνυμος Εταιρεία Βιομηχανίας Εμπορίας και Μεταφορών	311
Ερμού (οδός)	28, 50
Ερυθρός Σταυρός	134
Εσκενάτζι Ν.	359
Εστιάδης Ι.	343
Εστιάδης –Ιωαννίδης	246
ΕΤ.ΕΠ.Α. Εταιρεία Επιχειρήσεων Αυτοκινήτου Α.Ε.	331
Εταιρεία Αγοραίων Αυτοκινήτων Χανίων	100
Εταιρεία Ελληνικής Ατμοπλοίας	27
Εταιρεία Ελληνικού Πυριτιδοποιείου	32
Εταιρεία Μονίμων Οδοστρωμάτων	102
Εταιρεία Προστασίας της Σωματικής και Ψυχικής Υγείας του Αθηναϊκού Λαού	191
Εταιρεία Συγκοινωνιών Αυτοκινήτων Τριπόλεως-Ολυμπίας-Πύργου Α.Ε.	101
Εταλλάς	348
ΕΤΒΑ	248, 258, 271, 274, 285, 462, 463
ΕΤΕΒΑ	330
Ευγενίδειο Ίδρυμα	244
Ευγενίδης Γ.	331
Ευγενίδης Στ.	327
Ευγενίδου Χ.	331
Ευθυμιάδης Ν.	324
Ευλογημένος	482
Ευρεσιτεχνίες	111, 286
Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.)	237, 278, 282, 497, 504
Ευρώπη	46, 76, 94, 105, 156, 157, 176, 222, 280, 281, 427, 428, 434, 480, 483
Ευρωσύμβουλοι Α.Ε.	502
Ευστρατίου Δ.	122
Ευστρατόπουλος Χ.	421*, 422*, 423*, 425*
Ευταξίας Αθ.	44
Ευταξόπουλος Κ.	327

<i>Εφημερίδα χρηματιστηρίου</i>	103, 114
<i>Εφημερίς των Αυτοκινητιστών</i>	184

Z

ΖΑΑΕ	326
Ζαβιτσάνος Κων.	80, 81
Ζαΐμης Αλ.	97, 327
Ζάκυνθος	119
Ζαλοκώστας Χ.	370
Ζαμπετάκης Γ.Α.Ε.	388
Ζάννος Α.	326
Ζάννος Δ.	326
Ζάννος Ι.	326
Ζάννος Μ.	327
Ζάννος Φ.Η.	53
Ζαπατίνας Α.	503
Ζάππειο	34, 67, 183
Ζαρίφης Κ.	326
Ζαρντινίδης Ν.	349*, 350
Ζαχαριάδης Θ.	111
Ζαχαρίου Α. Δ.	371, 372
Ζαχαρόπουλος Ε.	331
Ζαχαρόπουλος Κων.	259*, 331, 332, 332*
Ζέρβας Α.	331
Ζερβουδάκης Π.	348
Ζερέν	55
Ζήσης Α.	357
Ζήγδης Ι.	264
Ζούζουλας Κ.	302
Ζωΐδης Αλκ.	310
Ζώρας Λ.	195*, 196

Η

<i>Η Αυτοκινητιστική</i>	184
<i>Η Εικονογραφημένα (περ.)</i>	56, 72*, 318*
<i>Η Ρόδα</i>	82*
Η.Π.Α.	53, 61, 91, 92, 93, 106, 132, 134, 140, 142, 146, 157, 158, 190, 214, 215, 231, 283, 308, 317, 321, 322, 346, 351, 352, 356, 386, 387, 405, 431, 446, 448, 455, 475
Ηγουμενίτσα	55, 192
Ηλεία	27, 119
Ηλεκτρική Εταιρεία Μεταφορών (Η.Ε.Μ.)	65, 77, 97, 98, 168, 169, 170, 174, 177
Ηλεκτρική Εταιρεία	42, 328, 414
Ηλεκτρικοί Σιδηρόδρομοι Αθηνών Πειραιώς (Η.Σ.Α.Π.)	174
Ηλεκτροκίνητα Λεωφορεία Πειραιώς Αθηνών Περιχώρων (Η.Λ.Π.Α.Π)	170, 174, 330, 438

Ηλεκτροκίνητο αυτοκίνητο	42
Ηλιάδης Α.	314
Ηλιάδης Η.	314
Ηλιόπουλος Αθ.	333
Ηλιόπουλος Γ.	333
Ηλιού Η.	187
Ηλιούπολη	63, 156
Ημαθία	184
Ηνίοχος Εισαγωγική Εξαγωγική και Εμπορίας Αυτοκινήτων Ανώνυμος Βιομηχανία	334, 358
Ήπειρος	53, 55, 60, 73, 100, 119, 335, 349, 382
Ηπειρωτική Ατμοπλοία	335
Ηράκλειο (Κρήτη)	100, 101, 171, 250, 251, 291, 343, 388, 406, 433, 442
Ηράκλειο Νέο	63, 170
«Ηράκλειτος», δημόσια σχολή μηχανικών	63
Ησαΐας Ε. Κ.	269
Ήφαιστος	27, 463

Θ

Θανασουλόπουλος Ι.	311
Θανόπουλος Κ.	341
Θεοδοσιάδη Ζ.	351
Θεοδώρου Β.	314
Θεολόγης Ι.	475, 476, 477, 478
Θεολόγης Ν.	475, 476, 477, 478
Θεολόγου Ν.	89, 113, 115, 116, 116*
Θεστόκης Γ.	50
Θεοχαράκη Μαρίνα	485, 486
Θεοχαράκη Α.	479, 486
Θεοχαράκη Α.Μ.	486
Θεοχαράκη Μ.	479
Θεοχαράκη Ν.	485, 486, 487
Θεοχαράκη Οικ.	259, 374, 478, 481, 482, 483, 484
Θεοχαράκη Όμιλος	278*, 478, 478*, 479*, 480*, 482*, 484*, 485, 486, 500
Θεοχαράκης Α.Ε.	480, 486, 487
Θεοχαράκης Β.	479, 480, 484, 485, 486
Θεοχαράκης Ι.	479, 480, 480*, 486
Θεοχαράκης Ν. Ι.	478, 478*, 480
Θεοχαράκης Ν.	485, 486
Θεοχαράκης Ν.Ι. Α.Ε.	479, 486, 487
Θεοχαράκης Π.	485, 486, 487
Θερμάστρα	26
Θερμίσ	245, 327
Θερμοπυλών (οδός)	113
Θεσσαλία	31, 314, 382, 386

Θεσσαλονίκη	23, 39, 53, 54*, 55, 60, 60*, 65, 66, 96, 97, 103, 107, 113, 114, 115, 134, 137, 146*, 160*, 162, 165*, 166, 167, 171, 176, 184, 188, 192, 234, 245, 246, 247, 248, 254, 257, 264, 265, 266, 285, 289, 308, 310, 311, 313, 314, 315, 316, 323, 324, 326, 330, 343, 344, 350, 351, 353, 355, 358, 382, 383, 384, 390, 391, 406, 407*, 425, 427, 428, 429, 429*, 430, 431, 432, 438, 440, 441, 442, 460, 461*, 462, 466, 467, 471
Θήβα	30, 47*, 50, 64, 308, 337, 343, 481, 485
Θησείο	32*, 33, 41, 48
Θράκη	60, 119, 353, 388

I	
Ιαπωνία	230, 231, 281, 376, 377, 481
Ιάσων Ανώνυμος Εμπορική και Βιομηχανική Εταιρεία	354
Ιγγλέσης Ν.Γ.	68*, 95, 108, 111*, 112*, 113*, 138*, 141*, 318*, 371*
Ιγγλέσης Π. Α.Ε.	334, 334*
Ιγγλέσης Π. Β.	305, 306, 334, 334*
Ίδρυμα Εικαστικών Τεχνών και Μουσικής Β. & Μ. Θεοχαράκη	485, 486, 487
Ίδρυμα Καραμανλή	159*, 166*, 173*
Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών	390
Ιερά Οδός	99, 338, 341, 397, 403, 404
Ιλαρίων Ρου και Σία	119
Ιλλισού (λεωφ.)	168
ΙΜΠΕΞ Α.Ε.	331
Ιμπορτέξ Α.Ε.	335, 335*
Ινδία	332, 425, 441
Ινδονησία	423, 423*
Ινστιτούτο Γεωργικών Μηχανών και Κατασκευών	248, 249, 250, 251
Ιπποκράτους (οδός)	98
Ιράκ	245
Ιράν	431, 458
Ιρλανδία	154, 160, 244, 281, 282, 483
Ισπανία	333
Ισραήλ	231, 338, 352, 428, 447, 448
Ιστιαία	65
Ιστορία του Ελληνικού Έθνους	135
Ιταλία	55, 93, 106, 133, 140, 159, 192, 195, 230, 324, 333, 379, 422, 425, 431, 476
«Ιτάλια»	53
Ιτέα	65, 77
Ιωαννίδης Γεω.	54
Ιωαννίδης Γρ.	343
Ιωάννινα	23, 39, 54, 55, 65, 67*, 75, 97, 100, 171, 192*, 467

Ιωσηφόγλου Ο.	352
K	
Κ.Ο.Κ.	153, 193, 195, 195*, 252, 262
Κ.Τ.Ε.Υ.Λ.	171
Καβάλα	53, 60, 65, 171, 343, 388, 475
Καββαθάς Κ.	183*, 184, 287, 289, 487, 488, 488*, 496, 500, 501, 502
Καβουνίδης Κ.	183
Κάδμος Τ.Ε.	102
Καζάκος Μ.	479
Καζάνας Α.	325
Καζάνης Η.	308
Καζαντζόγλου Βασίλης	19
Καζατζόγλου Β.	243, 244
Καθημερινή (εφημ.)	42*, 139*, 143*, 188*, 193*, 230*, 488
Κάιζερ (Kaiser)	265
Καϊλαρίου (μάχη)	66
Κάιρο	143
Καιροφύλας Γ.	184*
Καισαριανή	63
Κακαράς Φ.	387
Κακούρος Β.	317
Καλαμάκι	63
Καλαμαριά	66
Καλαμάτα	33, 44, 65, 308, 341
Καλαμίδας Α.	310
Καλαμπάκα	65
Καλαμποκάς Γ.	269
Καλλιόδης Ι.	387
Καλλίτση Ι.	499
Καλογεράκος Π.	498*
Καλογερόπουλος Α.	404
Καλογρέζα	168
Καλόμοιρος Α.	353
Καλόμοιρος Γ.	353, 354*
Καλόμοιρος Ι.	353
Καλόμοιρος Ν.	354*
Καλπακτσής Κ.Ι.	303
Καλύβια	50
Καμάνι Φρ.	319
Καμήλες	24
Καμίνια	311
Καμμένος Η. Όμιλος Εταιρειών	336*, 337, 477
Καμμένος Ηλ. Π.	336, 336*, 477, 478
Καμμένος Π.	336
Καμπάκας Η.	249
Καμπανέλλης Ι.	230
Καμπανός Π.	479

Καμπουράκης Γ.	488
Κανακάρης Ρούφος Λ.	79
Κανάκης	62
Κανάρη (οδός)	78, 99, 99*
Κανάρχος Α.	498
Κανελλόπουλος Α.	311, 372
Κανελλόπουλος Ν.	120, 257, 326, 367*, 370, 371, 372,
Κανελλόπουλος Π.	187
Κανιμά Αθ.	380
Κάννες	43
Κάννιγγος (οδός)	330
Καούσης Α. Α.	269, 337
Καούσης Α.	338
Καούσης Α. Α. Ε.	337, 338, 469
Καούσης Ι.	338
Κάπα Α.Ε.Ξ.Τ.Ε.	442
Καπάζογλου Αλ.	372
Καπαντζή (Οικ.).	54
Καπασούρης Π.	317
Καπιτσίνας Αν.	339
Καπιτσίνας Δ.	339
Καπιτσίνας Κ.	339
Καπιτσίνας Μιχ. Α.Ε.Β.Ε.	339, 339*
Καπιτσίνας Μιχ.	339, 240
Καποδίστριας	22, 24
Καραβάνι	24
Καραγεώργης Μ.	325
Καραγιαννόπουλος Κων.	248, 250, 287, 450
Καραγωγέας	17, 39, 48, 49, 51, 53, 97
Καραδήμας Ν.	269
Καρακατσάνης Στ.(Στυλ-Καρ)	254
Καραμάνης Π.	497
Καραμανλής Κων.	159*, 170, 188, 263
Καραμάνος Γ.	397
Καραμάνος Ι.	356
Καραογλανίδη Γ.	503
Καραπάνος Π.	372
Καραπάνος	42
Καραπιτέρης	187
Καρατζάς Χ.	378
Καρέλας Αρ. Ανώνυμος Βιομηχανική Εμπορική Εταιρεία	339, 339*
Καρέλας Ι.	339
Καρέλας Αν.	339
Κάρο	25, 26, 29, 179
Καρούσος Ι.	370
Καρπενήσι	250
Καρυτινός Β.	468
Κασιδόπουλος Ανώνυμος Εμπορική Εταιρεία Αυτοκινήτων	340, 341

Κασιδόπουλος Γ.	340
Κασιδόπουλος Κ.	340
Κασιδοπούλου Ε.	340
Κασιδοπούλου Α.	340
Κασιμάτης Α.	113, 352
Κασταλία Πηγή	78
Κατάλογος Δ.Ε.Θ.	146*
Κάτανος Ν.	359
Κάτανος Σ.	359
Κατάρα	165
Κατασκευαστές αυτοκινήτων	89, 95, 110, 117, 237, 238, 239, 240, 290
Κατεβάτης Ι.	304
Κατοχή (περίοδος)	131, 132, 134, 134*, 176, 179, 194, 302, 306, 309, 310, 312, 314, 319, 320, 322, 327, 329, 369, 380, 387, 400
Κατρή Αφοί	352
Κατσαρής Γ.	500
Κατσιάπης Β.	324
Κατσιάπης Στ.	324
Κασιμπέρης Π.	302
Κατσούλης Στ.	253
Κατσαρέα Β.	497
Κατώτας Π.	139
Καψάλης Θ.	210
Καψάνης Κ.	303, 309
ΚΕ.Π.Ε.	495
Κεβόρκ Κ.	265
Κένταυρος Α.Ε.	329, 340, 358, 434, 441
«Κεντρικόν»	144
Κερατέα	30
Κερατσίνι	63, 156
Κέρκυρα	71, 251, 388
Κεφαλάς Β.	501
Κεφαλονιά	425
ΚΗΜ	245, 467
Κηφισιά	28, 30, 33, 43, 44, 63, 65, 72*, 170, 183, 390
Κηφισίας (λεωφ.)	50, 64, 74, 80, 184, 307, 346
«Κηφισός» Α.Ε.Α.	433, 441
Κηφισού (λεωφ.)	168, 405
Κιάππες Π. Ν.	111
Κιλινδέρ (Κιλκίς)	71
Κιλκίς	259, 355, 431
Κίνα	485
Κινηματογράφος και αυτοκίνητο	153, 181, 230
Κινώ, καύσιμη ύλη	69
Κιολείδης Ν.	269, 340, 341, 341*, 389, 467, 470
Κιτσίκης Ν.	158
Κλεάνθης Σ.	28
Κληρονόμος Δ.	488

Κλώνος Α.	497
Κοζάνη	53, 100, 171, 184, 314, 432
Κόζας Λ.	503
Κοινά Ταμεία Εκμετάλλευσης Λεωφορείων (ΚΤΕΛ)	165, 166, 167, 169, 170, 172, 174, 177, 234, 267, 268, 272, 273, 409
Κοινά Ταμεία Φορτηγών Αυτοκινήτων	148
Κοινοπραξία Εταιρειών Πετρελαιοειδών (Κ.Ε.Π.)	147
Κοινοφελές Ίδρυμα Ωνάση	322
Κόκκινος Ν.	497
Κοκκώνης Γ.	113
Κόλλιας Α.	488
Κολλινιάτης	113
Κολοβός Α.	305
Κολοκυνθού	34, 170
Κομοτηνή	178
Κογκό	245
Κονίτσας Θ.	195*
Κονοφάος Β.	189
Κοντέλλη Αικ.	380
Κοντέλλη Ειρ.	380
Κοντέλλης Εμ.	380, 381, 381*
Κοντέλλης Ι. Δ.	384
Κοντέλλης Ι.	61*, 107, 380, 382*
Κοντέλλης Ι. Ε. Α.Ε.	351, 379, 380, 381*, 382, 383, 384, 387, 410
Κοντέλλης Π. Ι. Α.Ε.Β.Ε.	382, 384, 385
Κοντέλλης Π.	380, 383*, 384, 385, 385*, 386
Κοντογιαννάκης Ν.	42
Κοντογιάννης Π.	336
Κοντογούρη Αφοί (ΝΑΜΚΟ)	251, 257, 258, 259*, 264, 287, 425, 428, 429, 430, 431, 503
Κοντογούρης Β.	426, 429, 430
Κοντογούρης Γερ.	426, 426*, 429, 430
Κοντογούρης Δ.	426
Κοντογούρης Λ.	426
Κοντογούρης Ν.	425
Κοντογούρης Π.	259, 290, 426, 426*, 427, 427*, 428*, 429, 429*, 430
Κοντογούρης Φ.	425
Κοντογούρης Κ.	426, 429, 430
Κοντολέων Γ.	321*
Κοντός Αιμ.	287, 293*
Κοντού Μ.	182*, 183
Κοπερχάγη	156
Κοπελούζος Δ.	342, 342*, 389
Κοπελούζος Εμ.	342
Κοπελούζου Αφοί	258, 342
Κοπτερός Εμ.	337

Κόρινθος	30, 33, 64, 165, 433, 442
Κορκ	282
Κορνηλάκης Κ.	313
Κορτέσης Α.	386, 387
Κορτέσης Ε.	386, 387
Κορτέσης Ι.	50, 379, 386, 387, 388*, 389
Κορτέσης Ιούλιος	386
Κορτέσης Μιχ. & Υιοί	386, 390*
Κορτέσης Μιχ. Ι.	389, 390
Κορτέσης Μιχ.	386, 387, 387*
Κορυδαλλός	63
Κορωνάιος Π.	406
Κοσμητεία Εθνικού Τοπίου και Πόλεων	191
Κοσσαράς Δ.	310
Κοτζακόλιας Α.	500
Κοτζιάς Κ.	73, 322
Κοτσοπούλη Μαρίκα	47
Κότου ρεύμα	43
Κοττορός Α.	355
Κουκέας Ν.	35
Κουκλάκη Ε.	302
Κουλούσιος Θ.	285, 466
Κουμπής Αθ.	290
Κουνιάκη Ε.	332
Κουνιάκης Χ.	332
Κούππα Αδελφοί	32
Κούππα Αχ. Σ. και Σία	115, 245, 245*
Κουρζιώτης Δ.	324
Κουρμπέλης Α.	430*, 497
Κουρουζίδης Σ.	497
Κουρουκλής Κ.	303
Κουρουλάκης Α.	501
Κουρτ φον Κλέβε	304
Κουτελίδης Δ.	497
Κουτουράς Λ.	498*
Κουτσίδης Δ.	269
Κουτσοκώστας Απ.	110, 247
Κουτσούρης Ρ.	78
Κράισλερ Ελλάς Α.Β.Ε.	428
Κρατικό Διυλιστήριο Ασπροπύργου Αττικής	176, 176*, 188
Κρατικό Εργοστάσιο Αεροπλάνων	465
Κρήτη	53, 55, 60, 70, 73, 100, 184, 250, 251, 291*, 302, 388, 405, 406, 433, 442, 443, 444
Κριεζής Ν.	316
Κρίκος Α.Β.Ε.Ε.	388, 390
Κυδωνιάτης Σ.	158
Κυνιό	23*
Κύπρος	214, 330, 338, 348, 378, 409, 411, 444, 468, 485

Κυρατζήδες	23
Κυριαζάκος	207*
Κυριαζή Ε.	325
Κυριαζής Θ.	325
Κυριακίδης Δ.	255, 376
Κυριακίδης και Σία	53
Κυριακόπουλος Πάρις	333
Κύρτση Αφοί Ανώνυμος Εμπορική Εταιρεία Αυτοκινήτων	303, 319
Κύρτσης Δ.	303
Κύρτσης Ι.Π.	303
Κύρτσης Μεν.	303
Κύρτσης Μιλ.	303
Κυψέλη	189
Κωβός Σ.	501, 502, 502*, 503 ' 503*
Κωνσταντάρας Λ.	181, 181*
Κωνσταντινίδη Ζ.	373*, 375*
Κωνσταντινίδης Ε.	429, 433
Κωνσταντίνος Πρίγκιπας	43, 44
Κωνσταντίνος Βασιλεύς	60
Κωνσταντίνου Φανή	134*
Κωνσταντινούπολη	22*, 23, 95, 106, 351, 352, 386, 432
Κωπάστρα Α.Ε.	329
Κωστής Κ.	184
Κωστόβολος Θ.	302
Κωστόπουλος Β.	500
Κωστόπουλος	75

Λ

Λάγιος Γ.	500
Λαγκαδάς	53
Λαδάς Χρ.	82
Λαδόπουλος Εμ.	83
Λαζαρόπουλος Χ.	497
Λαϊνόπουλος Εμ.	345
Λαϊνόπουλος Ι. Ε. Ανώνυμος Εμπορική Βιομηχανική Εταιρεία Μηχανημάτων	344
Λαϊνόπουλος Ι. Ε.	266, 344, 344*, 462
Λαϊνοπούλου Ο.	345
Λάμδα Ανώνυμος Εμπορική και Βιομηχανική Εταιρεία Αυτοκινήτων	345
Λαμία	65, 137*, 165, 271, 302, 373
Λάρισα	41, 65, 76, 100, 115, 165, 171, 184, 248, 302, 314, 316, 341, 343, 383, 384, 395, 442, 481
Λάσκαρις Α.	348, 349, 349*
Λάσκαρις Ι.	183
Λάσκαρις Π.-Βενιζέλος	19, 221*, 224*, 350, 350*, 474
Λατινική Αμερική	95

Λαυρεωτική	245
Λεβίδη Δις	72*
Λειβαδιά	285
Λεκανίδα Γ.	325
Λεμβούχοι	48
Λεμπέσης	189
Λεωνιδόπουλος Δ.	498
Λεωφορεία	34, 39, 47*, 50, 54, 94, 95, 96, 97, 98, 114, 142, 167, 173, 174, 178, 184, 188, 189, 190, 196, 209, 227, 228, 231, 272

Λιάκος Δ.	102
Λιαμάδης Γ.	502
Λιβαδειά	64, 107, 386
Λιβάνιος Αθ.	372
Λιβέρης Γ.	352, 497
Λιβιεράτος Αν.	327
Λιβιεράτος Δ.	97
Λιβυκού Ι.	181, 181*
Λικιτσάκος Δ.	113
Λινάρδος Α.	304
Λινάρδος Β.	304
Λινάρδος Ν. Α.Ε.	383
Λινάρδος Ν.	304
Λισσαβόνα	156
Λονδίνο	30, 42
Λουδοβίκου (πλατεία Κοτζιά)	28, 33
Λουτράκι	64
Λυκαβηττός	78, 168
Λυκίδης Σ.	325
Λυκούργου (οδός)	190
Λυκουρέζος Θρ.	246
Λυκουρέζος Π. Κ. Ανώνυμος Εταιρεία Εμπορικά και Βιομηχανικά Επιχειρήσεις	345
Λυκουρέζος Π.	327, 345, 349
Λυμπερόπουλος Δ.Β.	302
Λυμπερόπουλος Κ.	302
Λυχνιδό (Αχρίδα)	23
Λυών	329
Λώλης Π.	500

Μ

Μαγκριώτη Αφοί	341, 346
Μαγκριώτης Αλ.	346
Μαγκριώτης Π.	346
Μαγνησία	184
Μάζη Αφοί	99
Μαθές Ι.	388
Μακ Δούαλ Τζον	27, 32, 41
Μακεδονία	23, 43, 53, 60, 76, 100, 118, 165, 167, 314, 353, 388

Μακεδονικό Ημερολόγιο	314*, 391*
Μακράς Στοάς (οδός Αδριανού)	28, 307
Μακρής Παισανίας	64, 70, 100, 102, 371
Μακρόπουλος Δ.	310
Μαλκότση Δ.	416
Μαλκότση Ε.	416
Μαλκότση μηχανουργεία	243, 247, 248, 249*, 412, 413, 416, 467
Μαλκότσης Μ.	247*
Μαλκότσης Σ.	412, 412*, 413, 414, 418, 419, 420, 467
Μάλντετ Κ. Ε.	386, 387
Μάλτα	28
Μάμμου Οικ.	368, 372
Μάμμου	74
Μάμος Λορ.	113, 114, 371
Μάμος Π.	271, 2723
Μάμος Γουλ.	370*
Μαμουζέλος Ν.Κ.	305
Μάνδρα	50, 352
Μανδρέκας Γ.	269
Μανδύλας Β.	344
Μανιατόπουλος Α.-Γ. Βαγιώνης και Σία	472
Μανιατόπουλος Αλ.	290, 472, 474
Μαντζουλίνος Διον.	111
Μαντός Ζ. Α.Ε.Β.Ε.	347
Μαντός Ζ.	269, 347
Μαξ	70, 98, 107*, 124*
Μάξιμος Δ.	140, 143
Μαουντμπάντεν Λόρδος	260*
Μαραγκουδάκης	207*
Μαραθούπολη	326
Μάργαρης Δ.	500
Μαρίνος Η.	325
Μάριος Εμ.	335*
Μαρκεζίνης Σπ.	162, 187, 210
Μαρκέλλου Α.	317
Μαρκής	285
Μαρκογιαννάκης Κ.	476
Μαρκόπουλος Α.& Γεωργουλέας Α.	169*
Μάρσαλ Σχέδιο	140, 146, 246, 391, 414
Μάρτης Ν.	263
Μασσαλία	54, 55
Μαστραντώνης Π.	372
Μάτσας Ζ.	51
Μάτσας Κ.	349
Μαυριδόγλου Σ.	331
Μαυρίκης Π.	235
Μαυροβούνιο	43, 485
Μαυρομάτης Δ. Κ.	323
Μαυρουδή Αφοί	113

Μαυρουδής Ν.	327
Μαχίντρα Ελλάς Α.Ε.	283
Μαχμούτ Χατζή	54, 100
ΜΕΒΕΑ Α.Ε.	254, 255, 257, 258, 259*, 421, 421*, 422, 423, 424, 424*, 425, 425*
Μεγάλες Δυνάμεις	22
Μεγάλη Βρετανία (ξενοδοχείο)	44*, 485
Μεγάλη Βρετανία	21, 61, 106, 117, 133, 140, 141, 145, 258, 259, 281, 320, 322, 329, 338, 375, 425, 428, 452, 456, 457, 483
Μεγάλη Βρετανία, Ένα ξενοδοχείο σύμβολο (βιβλίο)	44
Μεγάλη Ελληνική Εγκυκλοπαίδεια	63*, 73*
Μεγαλοκονόμου Κ.	326*
Μεγάλου Αλεξάνδρου (οδός)	28
Μέγαρα	30
Μελά	74
Μελάς Μ.	307
Μελάς Σπ.	192, 307
Μενίδι	28
Μεξικό	95
Μέρμηγκας Ι.	404
Μέση Ανατολή	95, 139, 265, 273, 275*. 337, 342, 348, 378, 422, 438
Μεσημβρινή (εφημ.)	184, 487
Μεσόγειος	54, 286, 502
Μεσοπόλεμος (περίοδος)	90*, 91, 93, 94, 96, 115, 117, 119, 122, 123, 124, 125, 165, 180, 249, 280, 282, 290, 305, 326, 328, 367, 375*, 391*, 397, 401
Μεταλλουργική Χάλυψ	244
Μεταξά Οικογένεια	51*, 52
Μεταξάς Ι.	60
Μεταξουργείο	28
ΜΕΤΚΑ Α.Ε.	330, 472
Μετοχικό Ταμείο Αεροπορίας	468
Μετοχικό Ταμείο Στρατού	140
Μέτσοβο	65
Μητρονίκας Ε.	500
Μητροπόλεως (οδός)	315, 322
Μητσοτάκης Κ.	264
Μητσοτάκης Ν.	327
Μηχανές εσωτερικής καύσης	62
Μηχανικός αυτοκινήτου	51
Μηχανουργεία	27, 62, 243, 245
Μηχανουργείο Αυτοκινήτων «Ερμής»	109
Μικρασιατική Εκστρατεία	61, 67, 73, 478
Μικρασιατική Καταστροφή	60, 353, 390, 431
Μικτή Ελληνο-Αμερικανική Επιτροπή Αυτοκινήτων	143
Μιλάνο	324

Μινάρδος Ε. Α.Ε. Εμπορική Εταιρεία Αυτοκινήτων	313
Μινάρδος Ε.	313
Μιχαήλ Γ.	249*, 289, 290, 290*, 451, 457, 458, 460, 473, 473*, 474, 496
Μιχαηλίδης Α.	500, 503
Μιχαηλίδης Β.	99
Μιχαέλης Γ.	500
Μνημείο Αγνώστου Στρατιώτη	187
Μοδιάνο (Οικ.)	54, 354
Μομφεράτου Σόνια Ι.	306
Μοναστηράκι	25, 32*, 34, 158
Μοναστήρι	23, 53, 55
Μορπούγο (Οικ.)	54
Μορώνης Ρ.	488
Μοσχάτο	63
Μοτέλ	191, 192, 192*
Μοτοδυναμική Α.Ε.	333
Μότορ Ελλάς Α.Ε.	259, 283, 347, 347*, 348
Μουζέλης Γ.	373, 374
Μουζέλης Δ.	373
Μουζέλης Ν.	373*, 375, 389
Μουζέλης Π.	373, 373*
Μουνδρέας Ι.	269
Μουσείο Μεταφορών	497
Μουσείο Τεχνολογίας Νόησις	460, 461, 495, 495*, 496, 502
Μουσολίνι	93
Μουσουράκος Γ.	114
Μουσουράκος Ν.	113
Μουσχουτζής Ι.	294*, 475, 476, 477*
Μουφλής	207*
Μπακόπουλος Η.	181
Μπακόπουλος Μ.	317
Μπάκουλας Η.	474
Μπαλής Γ.	325, 474
Μπαλιάν Κ.	455, 460
Μπαρδόπουλος Ι.	488
Μπάρμπας Κ.	331
Μπαχάουερ Αλ.	43, 51, 69, 70, 98
Μπεϊλεριάν Ε.	309
Μπενάκη Α.	183
Μπενάκης Εμ.	43, 45, 45*
Μπενρουμπή (Οικ.)	54
Μπένσης Βλαδ.	74
Μπερχουδάρ Αφοί	111
Μπίρης Κ.	157, 158
Μπιτζμενιάν Μ.	305
Μπιτσάνης Β.	503
Μπλής Σ.	325

Μπόβεν Ρηζ Θ.	111
Μπόβεν Ρηζ Θ. (Ελλάς Α.Ε.)	313, 314, 315, 316, 391
Μπόγδης Χ. Α.Ε. Αυτοκινήτων	315, 316, 317
Μπόγδης Χ.	310, 311, 315, 316, 317
Μπογιάτι	100
Μποδοσάκης Αθανασιάδης	117
Μπόσδας Η.	503
Μποτέλ Α.	41
Μπουλούζος Γ.	287
Μπούργκεντογκ	195
Μπουρδούκη Αικ.	389
Μπουσολίτης Απ.	248, 249, 428
Μπράλλος	64
Μυκίνες	24
Μυλλέρου (οδός)	113
Μυλωγιάννη Μ.	302
Μυτιληναίος Α.Ε.	472
Μυτιλήνη (Λέσβος)	61*, 107, 302, 305, 380, 381*, 409, 446
Μωραϊτίνης Κ.	43, 48, 49, 50

N

Ν. Λιόσια	63
Ναθένας Γ.	497
Νασιόπουλος Η.	503
Νάσιουτζικ Α.	325
Νάσιουτζικ Ζ.	325, 341
Νάσιουτζικ Ζωή	325
Νάσιουτζικ Μ.	325
Ναυαρίνου (οδός)	28
Ναύπακτος	65
Ναύπλιο	24, 25, 28, 30, 33
Νέα Ιωνία	63, 168, 170
Νέα Κοκκινιά	63
Νέα Λιόσια	156
Νέα Φιλαδέλφεια	168
Νεάπολη (Νέα πόλη)	28
Νεάπολη(Καβάλα)	23
Νέγκας Δ.	498*, 500
Νέγρης Κ.	371, 372
Νέζης Γ.Α.	303
Νέο Φάληρο	63
Νεοφυτίδης Σ.	499
Νεράτζης Γ.	503
Νεχαμά Ζ.	309
Νίκαια	63
Νίκας Γ.	355
Νίκας Κ.	389
Νικολαΐδης Κ.	42, 76*, 230, 335

Νικολάου Χ.	498*
Νομισματική Επιτροπή	142, 148, 178, 216, 217, 272
Νομοθεσία	43, 48, 147, 148, 159, 192, 193, 194, 209, 214, 243, 255, 259, 262, 264, 265, 266, 268, 273, 279, 284
Ντε Γιονγκ Ε.	314
Ντε Γκωλ Σαρλ	159*
Ντε Ντιον Μπουτόν	66
Ντεπό	66
Ντζιαχρήστος Λ.	500
Ντιζόν	54
Ντιρμπόν	114
Ντιτρόπ	306, 380
Ντούζος Α.	181

Ξ

Ξάνθη	103, 107, 178, 249
Ξανθόπουλος Α.	107
Ξενία μοτέλ	192
Ξενοφώντος (οδός)	48
Ξηρόπουλος Ν.	330

Ο

<i>Ο Φορτηγός</i>	184
Ο.Α.Σ.Θ.	166, 234, 268
Ο.Γ.Α.	214
Ο.Τ.Α.	195
Οδ. Κυριακόπουλος Α.Ε.	
Οδήγηση, όριο ηλικίας	
Οδικό δίκτυο	21, 24, 27, 28, 29*, 30, 40*, 59, 63*, 64, 120, 134, 153, 158, 164, 165, 168, 176
Οθωμανική Αυτοκρατορία	21, 23, 31, 53, 60, 103, 425
Όθωνας	25
Όθωνος (πλατεία Ομονοίας)	28
<i>Οι Ελληνικοί σιδηρόδρομοι</i>	33*, 78*
Οικονομάκος Τ.	498
Οικονομίδης Δ.	389, 390, 415
Οικονομίδης Λ.	371
Οικονομίδης Χ.	240*
Οικονομική και Τεχνική Εταιρεία Ελλάδος Α.Ε.	307, 356
Οικονόμου Α.	311
Οικονόμου Μ.	77
Ολλανδία	272, 281, 333, 335, 431, 458
«Ολύμπια» (θέατρο)	98
Ολυμπιακοί Αγώνες	35, 40, 52
Ομήρου (οδός)	190
OMNIA Ανώνυμος Βιομηχανική Εταιρεία	

Επισκευής Χρωματισμού και Σταθμεύσεως Αυτοκινήτων	317
Ομόνοια	34, 41, 50, 51, 154*, 156, 189
Ομοσπονδία Τουριστικών Αυτοκινήτων Ελλάδος	172
Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών (Ο.Α.Σ.)	174
Οργανισμός Διαχειρίσεως Συμμαχικού Υλικού	140, 148
Οργανισμός Ελέγχου Αστικών Συγκοινωνιών (Ο.Ε.Α.Σ.)	170, 174
Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών(Ο.Η.Ε.)	195, 468
Οργανισμός Λιμένος Πειραιά	418
Οροίλιδης Δ.	269
Όρχος των αυτοκινήτων	66
ΟΣΕ	180, 437, 497
ΟΤΕ	294*, 430, 476
Ουγγαρία	273, 338, 396
Ουραηλίδης Ο.	355

Π

Παγίδα αιθάλης	330, 471
Παγκάλου	74
Παγκόσμια Ομοσπονδία Ηλεκτροκίνητων Οχημάτων WEVA	500
Παγκράτι	189
Παγώνης Ι.	487
Πακιστάν	422*, 423, 423*
Παλαιό Φάληρο	63
Παλαιολόγου Γ.	25, 108
Παλαιστίνη	114
Παλιά Βουλή	190
Παμφορεία	29, 33, 34
Πανά Αφοί και Σία Ο.Ε.	403
Παναγιωτίδης Κ.	503
Παναγιώτου Ν.	317
Παναγόπουλος Α.	108*, 114
Πανάς Ε.	403
Πανάς Π.	403
Πανελλήνιος Ένωσις Ιδιοκτητών Επιβατηγών Αυτοκινήτων	211
Πανεπιστήμιο Αθηνών	397, 486
Πανεπιστήμιο Κρήτης	208*, 218*
Πανεπιστήμιο Πάτρας	498, 499, 499*, 500
Πανεπιστημίου (οδός)	28, 50, 72, 98, 158
Πανεπιστήμιο Αθηνών	74
Παν-Καρ Α.Ε.	260*
Πανόπουλος Ι.	475
Πανόπουλος Χρ.	350
Παντελαμίδης Ι.	286, 288*

Παντελεημονίτης Δ.	384
Παντελεημονίτης Σπ.	380, 384*
Παντελέων Θ.	500
Παντελίδης Στ.	327
Παντής Σ. Α.	269
Παπαβασιλόπουλος Δ.	304
Παπαβασιλοπούλου Α.	304
Παπαγεωργίου Α.	479
Παπαγεωργίου Χ.	413
Παπαγιαννάκη Λ. <i>Οι Ελληνικοί σιδηρόδρομοι 1882-1910</i>	32*
Παπάγος Αλ.	188
Παπαδάκης Ξεν.Σ.	111
Παπαδάκης Οδ.	195
Παπαδάκης Σ.	316
Παπαδημητρίου Αλκ.	358
Παπαδημητρίου Δ.	142
Παπαδημητρίου Π.	77
Παπαδόπουλος Α.Β.	303
Παπαθανασίου	207*
Παπαθεοδώρου Α.	372
Παπαθέου Ε.	497
Παπαϊωάννου Α.	323, 351
Παπαϊωάννου Βούλα	134*
Παπαϊωάννου Γ, Α.Ε.	323, 350
Παπαϊωάννου Γ.	323, 350, 351
Παπαϊωάννου Ν.	350, 351
Παπαϊωάννου Ν.Ι. Α.Ε.	383
Παπαλουκά Σ.	486
Παπαμιχαήλ Α.	313
Παπανδρέου Γ.	160*, 188
Παπανικολάου Α.	439
Παπατριανταφύλλου Α.	340
Παπατούλι	41
Παπατζήμας Ι. Χ.	316
Παπαχρήστος Γ.	330
Παππάς Γ.	503
Πάππου Λ.	74, 76*
Παρασκευάς Δ.	319
Παρίσι	42, 43, 44, 50, 72, 80, 346
Πάρνηθα	157
Πασσιτείνουσα	25
Πάστρας Χ.	397
Πασχαλίδης Θ.	475
Πατελάκης Γ.	389
Πατήσια	26, 28, 29, 30, 33, 34, 50, 189
Πατησίων (οδός)	73, 168, 303, 307, 335
Πάτρα	33, 41, 103, 114, 166, 167, 285, 324, 343, 348, 349, 368, 383, 409, 414, 499

Πατριανάκος Κ.	317
Πατριανάκος και Σία Α.Ε. Ελαστικών Αυτοκινήτων	317
Πατσάκωφ Γ.	358
Πάττας Κ.	243, 269, 330, 436, 436*, 437, 438, 471, 497*, 498, 500
Παυλάκης Μ.	357
Παυλάτος Δ.	327
Παυλάτος Ι.	327
Παυλάτος Κ.	327
Παυλίδης Π. Σερ.	449
Πάυλος Βασιλεύς	412*
ΠΓΔΜ	411, 485
Πεδίο του Άρεως	191
Πεζό Ρολάν	257, 335
Πειραιάς	21, 26, 26*, 28, 29, 32, 32*, 33, 34, 41, 49, 54, 63, 64, 65, 73, 102, 106, 115, 120, 142, 155, 156, 175, 247, 254, 287, 308, 311, 317, 326, 328, 340, 368, 375, 380, 398, 413, 415, 446, 449, 479, 480, 486, 496
Πειραιώς (οδός)	28, 99, 101*, 110, 166*, 312, 339, 391
Πέλλα (Γιαννιτσά)	23, 53
Πελοπόννησος	23, 24, 165, 167, 251, 316, 349, 382
Πεντέλη	135, 136, 157
Πέππας Α.	413
ΠΕΠΣΑ	285
Πέραμα	63
Περδιός Λ.	114
Περδίου Αφοί	110, 135, 438
Περιβόλι	24
Περιστέρι	63, 156, 434
Περπερίδης Δ.	503
Περπινιάς Ν.	308
Περσία	245
Πεσματζόγλου Αλ.	307
Πεσματζόγλου Γεώργιος Ι.	43, 351
Πεσματζόγλου Στ.	351
Πεσματζόγλου Τζον	43, 183, 351, 351*, 352
Πετράκης Α.	288
Πετρακόπουλος Ι. Π.	308
Πετράλωνα	170
Πετρόπουλος Ι. Κ.	390, 391, 394
Πετρόπουλος Δ.	330
Πετρόπουλος Ι. Π.	394, 396
Πετρόπουλος Κ. Π.	394, 396
Πετρόπουλος Π.	390, 391, 391*, 394, 396
Πετρόπουλος Π. και Σία	246, 248, 250, 251, 391, 392, 392*, 393, 394, 395, 395*, 396
Πετρόπουλος Π. Τεχνική Ε.Π.Ε. (Πετροτεχνική)	395

Πετρόπουλος Χ.Δ.	331
Πετρόπουλος	112, 390
Πετρόπουλος	207*
Πέτσος Ε.	467
Πηνειός	165
Πιαν ντε Αμ. Λ.	301
Πιαν ντε Γ. Λ.	301
Πικιώνης Δ.	288
Πιπινέλης Π.	235
Πιρπιρής Τ.	488
<i>Πίστες και Δρόμοι</i>	184
Πιτούλης Δ.	335
Πίτσος	254
Πλαίσιο	90, 91
Πλάκα	25
Πλαστήρας Ν.	142
Πλατάς Ν.	250
Ποδηλατικοί Αγώνες, Ολυμπιακοί	42
Ποδήλατο	21, 35, 40*, 83, 102
Πολέμης Α.Β.	98, 101*
Πολυγένης Γ.	50
Πολυδωρόπουλοι Αφοί	70, 100
Πολυδωρόπουλος Α.	373*, 374
Πολυδωρόπουλος Ι.	374
Πολυδωρόπουλος Κ.	374
Πολυδωρόπουλος Χ.	269, 374*, 375, 389
Πολυτεχνείο Εθνικό Μετσόβιο	26, 62, 79, 110, 117, 123, 158, 247, 250, 289, 347, 352, 413, 415, 450, 487, 497, 498, 501
Πόρσε	93
Πορτογαλία	154, 155, 155*, 159, 184, 185, 244, 265, 281, 282, 283, 352, 427, 431, 458
Πορτούλης Ν. Α.Ε.	352
Πορτούλης Ν.	269, 291*, 292*, 352, 436*, 438, 439
Ποταμιάνος Αν.	335
Πουλόπουλος Απ.	79
Πρέβεζα	54, 55, 97, 100
Πρίντεζης Κων.	51
Προβελέγγιος Α.	158
Προδρομάς Π.	358
Προμότη Λαϊνόπουλος Ι. Ε.	345
<i>Πρωία</i> (εφημ.)	351, 352
Πύλη του Αδριανού	73, 184
Πύργος	33

P

Ραγκούσης Μ.	269, 463
Ραδιοφωνική Ένωσις Ελλάδος	331
Ράλι Ακρόπολις	176, 178*, 180, 183, 472

Ράλι Αμαζόνων	182
Ράλι ΔΕΘ	183
Ράλι Μόντε Κάρλο	76*, 183, 354
Ράλλης Γ.	189
Ράλλης	48
Ραφτόπουλος Π.	310
Ρέθυμνο	100, 101
Ρεκόρ Α.Β.Ε.Τ.Ε.	389, 390
Ρετζαίοι	75
Ρηγίλλης (οδός)	28
Ριβάλλης	372
Ρίζος Α.	435, 436*
Ρίζος Ι.	183
Ρίζος Ν.	181
ΡΟΔΑ	166
Ρόδος	166
Ρόζης Γ. & Σία	311
Ρόζης Γ.	311
Ρόζης Ι.	311
Ρόζης Κ.	207*
Ρόζης Αθ.	311
Ρόζης Μ.	207*, 312
Ρόκκας Χ.	436*
Ρουμανία	72, 111, 331, 356, 485
Ρούσβελτ	93
Ρούσσαρης Α. Κ.	387*
Ρούσσος Γ.	181, 182*
Ρουφ	170
Ρώ(ό)σης Φραγκίσκος	35
Ρωσία	409
Ρώσση Αφοί	35, 113, 114

Σ

Σ.Π.Α.Π.	33, 41, 328, 413
Σαββάκης Ι.	409
Σαββάκης Σ.	409
Σαβουλίδης Π.	355
Σαΐδ (Οικ.)	54
Σαΐτης Π.	379, 389
Σακαλακτισιόγλου Κ.	325
Σακελλάριος Α.	181, 181*, 183
Σακελλαρίου Ν.	308
Σακελλαρόπουλος Γ.	195*
Σακελλαρόπουλος Σ.	441
Σαλόνι Αυτοκινήτου της Γενεύης	287
Σαλόνι Αυτοκινήτου του Τορίνο	290
Σαλούστρος Εμ.	41
Σαλπιστής Χ.	503

Σαμαράς Δ.	327	Σίμος Γ.	503
Σαμαράς Ζ.	503	Σίνδος	245, 285, 330, 462
Σαμαρόπουλος Ν.	287, 293*	Σινεάκ	140
Σανταρόζα (οδός)	108	Σινηγίας Ι.	324, 475, 477
Σάντερλαντ	259*	Σινόπουλος Κ.	476, 477, 477*
Σαουδική Αραβία	395, 396, 409	Σκάβας Β.	287, 289*, 293*
Σαρακάκη Αφοί Α.Ε.Β.Ε.	257, 272, 275, 346, 353, 374, 409	Σκαραμαγκάς	50
Σαρακάκης Α.	353	Σκαρτσής Λ.Σ., Αβραμίδης Γ.Α.	256*, 262*, 332*, 377*, 496
Σαρακάκης Ι.	353, 353*	Σκάσσης Ε.	371
Σαρακάκη Ι.Δ. και Σία	353	Σκένδερ Λ.	346
Σαρακάκης Φρ.	353	Σκληάς Αλ.	111
Σαραμαντής Θ.	310	Σκόδρα	54
Σαρδελής Ευστ.	98, 98*, 99*	Σκόπια	55
Σάρδης Κ.	309	Σκουζές Α.	33
Σαριδάκης Μ.- Βιδάκης (Μινώταυρος)	251	Σκουλούδης	48
Σάρρας Η.	335, 335*, 336	Σκουρή Β.	351
Σάρρας Ι.	335*, 336	Σκουριά Αφοί	114
Σαφάκας Α.	498*, 500	Σκουφά (οδός)	28
Σάφος Γ.	254	Σκριπ (εφημ.)	42
Σαχανάς Χ.	500	Σκυλίτση Ελ.	66
Σεβαστοπούλειος Σχολή	475	Σκυλίτσης Αρ.	375
Σειζάν, Παυλάτου και Σία	69	Σμιτ Χ.	304
Σέκερης	50	Σμύρνη	265, 314, 329, 353
Σελέκος Η.	498*, 501*, 502	Σόκομπελ Α.Ε.	70
Σερβία	23, 72, 485	Σόμπολος Ζ.	500
Σεργιάδης Γ.	500	Σούδα	55
Σερμπεταιάν Κ.	309	Σουηδία	230, 272, 394, 457*, 458
Σερπιέρης Φερ.	51	Σούνιο	30, 75*
Σέρρες	23, 314	Σούφλης Β.	500
Σετουμπάλ	282	Σοφέρ (θερμαστής)	51, 66, 67, 80, 96, 96*
Σέφελ Ε.	304	Σοφιανόπουλος Σ.	371, 372
Σημειώσεις τεχνικής οχημάτων	244	Σοφιανός Μ.	293*
Σητεία	65	Σοφιανού Αφοί	287
Σιάγας Α.	157, 191	Σοφούλης Θεμ.	139
Σιγάλας	50	Σπαλάτο	43
Σιδενόρ	244	Σπανουδάκης Ευ.	378
Σιδέρης Ν.	269*	Σπάρτη	65, 77
Σίδερης Γ.	247*	Σπέντζας Κ.	497, 498*, 500
Σιδηροδρομικό δίκτυο	17, 33, 41, 49, 53, 76, 134, 178	Σπηλιωτόπουλος Αθ.	184
Σιδηρόδρομοι Ελληνικού Κράτους (Σ.Ε.Κ.)	76, 142, 178	Σπυρίδης Γ.	317
Σιδηρόδρομος Αθηνών Πειραιώς (Σ.Α.Π.)	33, 41, 65	Σπυρίδων Ευλ.	330
Σιδηρόδρομος ατμοκίνητος	21, 30, 33	Σρακάκης Δ. Ι.	269
Σιδηρόδρομος Αττικής (Σ.Α.)	33, 65	Σταδίου (οδός)	42*, 44, 368
Σιδηρόδρομος Ηλεκτροκίνητος	39, 65, 177	Στάης	48, 50
Σικάγο	91	Σταθάκης Α.	488
Σικούρτης Δ.	500	Σταθάτος Αν.	74
Σιμόπουλος Α.	50, 51	Σταθάτος Ξ.	260*, 457
Σιμόπουλος Ν.	51	Σταθμός Αυτοκινήτων Αθηνών Α.Ε.	99

Σταθμός Δοκιμών Γεωργικών Μηχανών	417
Σταθμός Ελέγχου Αυτοκινήτων (Χολαργός)	148
Σταθμός Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων	338
Σταθόπουλος Γρ.	110, 114
ΣΤΑΚΟΡ Α.Β.Ε.Ε.	387, 388, 389, 390
Σταματάκης Α.	325
Σταματίου Α. Α.Β.Ε.Ε.	260, 279*, 355, 356
Σταματίου Α.	304, 355
Σταματίου Δ.	356
Σταματίου Δαν.	356
Σταματόπουλος Κ.	313
Σταματόπουλος Μ.Κ.	32, 62, 112
Στανίλα Επιχείρηση	84*
Στανίλας Β.Ν.	307
Στανίλας Ν.	306, 372
Στάντζος Χρ.	114
ΣΤΑΣΕΡ	285, 440
Στασινόπουλος Ι. Ν.	387
Σταυρακίδης Γ.	356, 477, 478
Στεργιόπουλος Κ.	304
Στεφανόπουλος Στ.	140, 187
Στεφάνου Δ.	355
Στουρνάρα (οδός)	28, 306, 358
Στουρνάρα Κ.	498
Στρατάκης Γ.	343
Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων	22
Στρατόπεδο Μακρυγιάννη	254
Στρώμνιτσα	66
Στυρόπουλος Κ.	308
Συγγελάκης Ερ.	100, 101
Συγγελίδου Θ.	355
Συγγρού (Λεωφ.)	45, 47, 50, 73, 80, 82, 168, 254, 307, 308, 322, 329, 335, 336, 368, 384
Συγκοινωνία Αστική	17, 33, 41, 42, 43, 48, 49, 50, 65, 96, 100, 153, 166, 171*, 172, 176, 178, 186, 271
Συγκοινωνία Υπεραστική	41, 42, 49, 96, 100, 153, 166, 172, 177, 186, 271
Συγκοινωνία Χερσαία	17, 22, 23, 25, 27, 30, 31, 33, 39, 95, 103, 115
Συγκοινωνιακή	184
Συκιώτης Ε.	468
Συλλογή Γ. Κίκιζα	90*
Συλλογή Μουσείο Μπενάκη	42*
Συλλογή Ν.Ε. Τόλη	139*
Συλλογή Ν.Ν. Γιαλούρη	27*
Συλλογή Παπαϊωάννου Α.	28*, 54*
Σύλλογος Ελλήνων Συγκοινωνιολόγων	159
Σύλλογος Μελέτης της Ιστορίας των Συγκοινωνιών στην Ελλάδα	288, 436

Σύμβαση των Παρισίων	44, 45, 81
Συμβούλιο Ηλεκτρισμού της Μεγάλης Βρετανίας (Ε.С. R.C.)	452, 453, 456, 457, 458
Συμβούλιο των Αυτοκινήτων	81
Συμμαχική Στρατιωτική Υπηρεσία	146
Συμφωνία της Βάρκιζας	142
Συναρέλλη Μ., <i>Δρόμοι και λιμάνια στην Ελλάδα 1830-1880</i>	29*, 40*
Συναρμολόγηση СKD	94, 241, 277, 278, 279, 280, 282, 283, 357, 376, 401, 423, 463, 474, 481, 483
Συναρμολόγηση SKD	94, 277, 324, 341, 343, 423, 463, 469, 470
Συναρμολόγηση αυτοκινήτων	96, 112, 116, 117, 194, 236, 243, 257, 258, 259, 261*, 265, 266, 267, 275, 276, 283, 284, 286, 290, 293, 294
Σύνδεσμος Αντιπροσώπων Αυτοκινήτων	140, 223, 234, 236
Σύνδεσμος Εισαγωγέων Αυτοκινήτων	103, 135, 138, 142, 144, 223, 234, 235*, 329, 331, 370*, 387, 441, 497
Σύνδεσμος Εισαγωγέων Διανομένων Γεωργικών Μηχανημάτων Ευρώπης (FECIMA)	386
Σύνδεσμος Εισαγωγέων και Εμπόρων Ανταλλακτικών Αυτοκινήτων	109
Σύνδεσμος Ελλήνων Αντιπροσώπων Αγροτικών Μηχανημάτων (Σ.Ε.Α.Μ.)	386
Συντάγματος (πλατεία)	28, 46, 48, 51, 189
Συρία	114, 356, 378, 398
Συρίγος Ν.	329
Σύρος	27, 70, 258, 290, 451*, 456, 456*, 457, 458, 460
Σφακιανάκη Οικ.	257
Σφακιανάκης Α.Ε.Β.Ε.	407, 409, 410
Σφακιανάκης Γ.	442, 444
Σφακιανάκης Ε. Μ.	406, 408
Σφακιανάκης Ν. Μ.	269, 287, 406
Σφακιανάκης Στρατής Μύρωνος Α.Ε.	407
Σχολείο των Βιομηχάνων Τεχνών	32, 41, 62
Σχολείο των Τεχνών	26, 27
Σχολή μηχανολόγων «Πυθαγόρας»	475
Σχολή Μηχανουργικού Συλλόγου «Προμηθεύς»	41
Σχολή Μηχανουργικών Επαγγελμάτων και Ηλεκτροτεχνίας	63
Σχολή Μηχανουργών	32
Σχολή Οδήγησης	96, 96*
Σχολή Πειραιϊκού Συνδέσμου, νυχτερινή τεχνική	41
Σχολή Σιβιτανίδειος	62, 146, 287
Σώμα Μηχανικού	22
Σώμα Μηχανικών Γεφυροποιίας και Οδοποιίας της Γαλλίας	34
Σωματείο Ένωσης Ιδιοκτητών Λεωφορείων Αυτοκινήτων	97

Σωματείο ιδιοκτητών ταξί «Ερμής»	97
Σωματείο Κατασκευαστών Πλαισίων και Αμαξωμάτων Αυτοκινήτων	269
Σωματείο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Μηχανικών και Οδηγών Αυτοκινήτων	97
Σωματείο Σύνδεσμος Ιδιοκτητών Λεωφορείων	97
Σωματείο Συνομοσπονδία Επαγγελματιών Αυτοκινητιστών Ελλάδος	97
Σωτηρόπουλος Δ.	374
Τ	
Τ.Α.Ο.	406
Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε.	190
Ταγκαλάκη Μ.	403
Ταγκαλάκης Γ. - Κολέτσας Ο.Ε.	403
Ταγκαλάκης Γ.	397
Ταγκαλάκης Θ.Π.	405
Ταγκαλάκης Ι.	397
Ταγκαλάκης Κ.	269, 402, 403, 404, 405
Ταγκαλάκης Ν.	397
Ταγκαλάκης Π.	78*, 89, 112, 114, 116, 356, 397, 398, 400, 403, 404
Ταγκαλάκης Π.Κ.	405
Τάγμα των Αυτοκινήτων	66, 67
Ταϊλάνδη	281, 282, 283
Τάκη Σ.Π.	410, 410*
Ταμβακόπουλος Κ.	309, 393
Ταμεία Επαρχιακής Οδοποιίας	65
Ταμείο Μονίμων Οδοστρωμάτων	64
Ταμείο Οδοποιίας	34, 41
Ταμείο Χερσαίων Συγκοινωνιών	33 ,34
Ταμπάογλου Αφοί	380
Τάνιος Γ.	503
Τάνιος Δ.	503
Ταξί	75, 82, 100, 101, 178, 179, 191, 228, 267, 403
Τατάκης Αλκ.	107
Τατάκης Ε.	498*
Τατσί	50, 158, 328
Ταχύτης	184, 487
ΤΕΚΟΜ Α.Β.Ε.Τ.Ε.	482, 483, 484, 486, 487
ΤΕΜΑΞ Ε.Π.Ε.	404, 405
ΤΕΟΚΑΡ Α.Ε.	259, 278*, 283, 284, 285, 472, 480, 481, 482, 482*, 483, 484, 485, 486, 487, 500
Τεργέστη	43
Τέρροβο	192, 192*
Τέχνικα Μαλκότηση	247, 248, 252, 393, 413, 413*, 415*, 417, 418, 419
Τεχνικό Επιμελητήριο	77, 111, 158, 501
Τεχνικό Σώμα Στρατού	331

Τεχνολογικό Μουσείο «Φαέθων»	496, 496*
Τζαβέλας Γ.	181, 181*
Τζαβούρης Ν.	349
Τζένεραλ Μότορς Ελλάς Α.Β.Ε.Ε.	259, 283, 356, 357
Τζουβέλος Ε.	397
Τιτάν Α.Ε.	357
Το Αυτοκίνητο	184
Το Βήμα (εφημ.)	184, 488
Το Βολάν	184
Το Ι.Χ Αυτοκίνητον	475*
Το Ιδιωτικόν Αυτοκίνητον (περ.)	183, 212*
Το Νέον Αυτοκίνητο	184, 209*, 210*, 211*, 232*, 288*, 391*, 488
Το Πρώτο Θέμα	488
«Το Ταξί»	137
Τόπακας Γ.	405
Τορίνο	289, 290, 319, 324, 428, 475, 477
Τουρκία	60, 72, 94, 112, 176, 320, 352, 427, 428, 444
Τουρκοκρατία	24
Τουρνικιώτης Ε.	319
Τουρνικιώτης Γ.	70, 78, 112, 114, 310, 318, 319, 397
Τουρνικιώτης Α.	319
Τρακτελλάς Α.Ε.	349, 350, 475, 478
Τράπεζα Αθηνών	51, 102,348
Τράπεζα Βιομηχανίας	370, 372
Τράπεζα Βιομηχανικής Πίστewς	33
Τράπεζα Ελληνικής Εμπορικής Πίστewς	75
Τράπεζα Κρόκος-Μουζέλη (Κεντρικής Ελλάδος)	373, 374
Τράπεζα της Ελλάδος	217, 267, 312
Τράπεζα Χίου	413
Τραπεζούντα Μ. Ασίας	431
Τραυλός Π.	308
Τρεις Γέφυρες	250
Τρέσκα Κ.	319
Τριανταφυλλίδης Δ.	358
Τριανταφύλλου Α.	317
Τριανταφύλλου Γ.	317
Τριανταφύλλου Θ.	325
Τριανταφύλλου Ι.	317
Τρίκαλα	314
Τρικούπη Ε.	374
Τρικούπης Κ.	195*, 374
Τρικούπης Χ.	31, 32, 34, 40
Τρικούράκης Ι.	55
Τρίκυκλα	179, 180, 242, 251, 252, 253, 254, 255, 258, 288, 334, 429, 447
Τρίπολη	28, 73, 171, 308, 316, 218, 368, 397, 409

Τροχαία ατυχήματα	45, 169*, 188, 190, 191, 195
Τροχαίας Κινήσεως Τμήμα, ίδρυση	80, 190
Τροχήλατες αντλίες	40*
Τροχιόδρομος Ηλεκτροκίνητος	39, 41, 45, 48, 50, 72, 97, 98, 142, 177, 189
Τροχιόδρομος Ιππήλατος	30, 31*, 34, 53
<i>Τραχοί & Δρόμοι</i>	488
<i>Τραχοί και Tir</i> (περ.)	291*, 292*
Τροχός	21, 24
Τσαγανός Δ.Π.	305
Τσαγκαράκης Μ.	445
Τσάκωνας Αριστοτέλης	35, 40*, 42, 52, 102
Τσαλδάρης Κων.	139, 140
Τσαλδάρης Π.	321
Τσαμαδός	50
Τσαντζαλής Σ.	500
Τσαούσης Αυτοκίνητα Ελλάς Α.Ε.	357
Τσαούσης Ν.	358
Τσαούσης Σ.	357
Τσαπόγα Β.	325
Τσάρογλου Κ.	349
Τσεχσλοβακία	172, 235, 272
Τσιάκος Ν.	498
Τσικλίδης Γ.	269
Τσιλιμήγκρας Στ.	196
Τσιμωνίδης Α.	421
Τσίνογλου Δ.	500
Τσιόλης Κ.	343
Τσιόλης Χ.	343
Τσιρίκος Α.	317
Τσίρος Σπ.	156*
Τσιφτσής Δ.	250
Τσολακίδης Γ. και Σία	249*, 289
Τσόλης Α.	107
Τσοπέη Κ.	163*
Τσουκαλά Ν.	503
Τσουκαλάς Η.	303
Τσούμα Α.	479
Τσούμας Ι.	500
Τσουρίδης Σ.	476
Τσώρτσιλ Γ.	145
Τύνιδα	245

Υ

Υγειονομική Σχολή Αθηνών	191
Υμηττός	157
Υπηρεσία Εκμεταλλεύσεως Κρατικών Αυτοκινήτων	140, 141, 142, 146
Υπηρεσία Πολεμικής Βιομηχανίας	465, 466*, 467*, 468

Φ

Φαέθων 2004	488, 499*, 500
Φάληρο	28, 33, 34, 42, 43, 50, 62, 64, 189
ΦΑΡΚΟ Α.Ε.	427
Φαρμακίδης Ν.	263
Φεγγάρης, Ράδοβιτς και Σία	49*, 53
Φέννελ Ζ.	304
Φθιώτιδα	184
Φίατ Ελλάς Ανώνυμος Εμποροβιομηχανική Εταιρεία	319, 320
Φικιώρης Ι.	331
Φιλάρετος Γ.	309
Φιλάρετος Κ.	116
Φίλης Π.	325, 476
Φιλίνης Γ.	370, 371, 372
Φιλιππόπουλος Α.	184
Φιλίππου	23
Φιλοπάππου	168
ΦΙΛΠΑ	183
Φιξ Ι.	371
Φίτσιος Ι.	303
Φλώρινα	23, 53, 178, 314
Φλώρου Αφοί	177*
Φονταράς Γ.	503
Φορδ Ελληνική Εταιρεία Κινητήρων Α.Ε.	320, 321, 321*, 322. 322*
Φορδισμός	79, 91, 116
Φορολογία	43, 44, 83, 153, 186, 187, 192, 194, 203, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 219, 220, 221, 230, 236, 237, 264, 266, 276, 277, 278, 280, 281, 283
Φούλιας και Σία	102
Φρυζής Δ.	355
Φρυζής Δομ.	355
Φωκάς Ε.	304
Φωστηρόπουλος Ι.	358, 431
Φωστηρόπουλος Κ. Μ.	183, 269, 432
Φωστηρόπουλος Κ.	431, 432
Φωστηρόπουλος Μ.	183, 431, 431*, 432, 434, 435, 437, 438
Φωστηρόπουλος Μ.Κ. Α.Ε.Ε.	432, 433, 439, 441, 442
Φωστηρόπουλος Σ.	334, 341, 358, 431
Φωστηροπούλου-Σαουνάτσου Ε. Ι.	433, 433
Φωτιάδης Ν.	325
Φωτιάδης Π.	259, 347*, 348
Φωτιάδης Φ.	347, 347*, 348
Φωτόπουλος Κ.	308
Φωτόπουλος Μ.	181, 181*

Χ

Χ.Α.Ν.Θ.	165*
----------	------

Χάγη	195
Χαϊδάρι	63
Χαλάνδρι	63, 98
Χαλκίδα	41, 192, 247, 248, 308
Χαλυβουργία Θεσσαλίας	244
Χαλυβουργική Α.Ε.	244, 244*
Χανδρή Ε.	331
Χανδρής Δ.	331
Χανιά	39, 55, 100, 388
Χανιώτης Α.	331
Χανιώτου Π.	331
Χαραμής Σ.	449
Χαρατσής Σ.	404
Χαρίλαος Επ.	367*, 370, 371, 372
Χασάνι (Ελληνικό)	146, 257, 331
Χατζή Α.	325
Χατζή Ε.	325
Χατζηιωάννου Ι. Πανελλήνιο λεύκωμα εθνικής εκατονταετηρίδος	96*, 98*, 99*, 101*, 107*, 124*
Χατζηκυριάκος Αλ.	117
Χατζηκυριάκος Αν.	117
Χατζηλαζάρου (Οικ.)	54
Χατζηπέτρου	48
Χατζησάββας	246
Χατζόπουλος Δ.	325
Χατήρας Σ.	497
Χαυτεία	82*, 189
Χεκίμογλου Ε., Ρούπα Ε.	137*, 161*, 163*, 175*, 179*, 367*, 393*
Χέλμης Λ.	287, 293*
Χέρμπερσταϊν Μ.	396
Χίτλερ	93
Χορς Ρ.	269
Χρηστίδης Α.	314
Χρηστομάνος Αντ.	42, 97
Χρηστομάνος Κων.	42, 52
Χριστιανός Πρίγκιπας	43
Χριστοδούλου Γ.Σ.	100, 306
Χριστόης Χ.	313
Χριστόπουλος Δ.Κ.	164
Χριστοφορίδης Δ.	309
Χρυσανθακόπουλος Γ.	496
Χρυσανθόπουλος Ι.	356, 397, 403, 405
Χρυσάφης Γ.Δ.	71
Χρυσικόπουλος Ν.	331
Χωλίδη Αφοί Α.Ε.Ε.Α.	358, 358*
Χωλίδης Α.	358, 359
Χωλίδης Ι.	358

Χωλίδης Λ.	358
Χωλίδης Σ.	358
«Χωροταξικό Σχέδιο Πρωτευούσης»	159
Ψ	
Ψαρρός Χαρ.	148, 193
Ψειρή (πλατεία)	28
Ψιλίδης Δ.	308
Ψυχάρης Β.	303
Ψυχικό	50, 63
Ψυχρός Πόλεμος	137
Ω	
Ωτο Τουρίσμ (περ.)	184
<hr/>	
A	
A.E.C.	324
ABC Automobil Business Consulting	350
About E.	26, 27
Ackroyd J.	451*, 452*, 453*, 455, 455*, 456, 456*, 457, 457*, 458, 462
Advent Technologies	499
Agricon E.E.	250, 450
Ahrens H.	436
Alfa Romeo	241, 259, 283, 293*, 324, 337, 347*, 348, 379, 383, 410, 503
Allegro	341
Alman Sport	496, 496*
Alpan Electrlne Ltd.	411
AMC	460
Andros Estates Ltd.	453, 454, 455
Anielli G.	348
Armikar Ανώνυμος Εμπορική και Βιομηχανική Εταιρεία Αυτοκινήτων Α.Ε.	325
Ashby J.	455
Ateliers de Constructio Mécaniques E. Daragon	111
Atlas	342
Audi	293*, 343, 344, 403, 433, 473
Austin	112, 120*, 145, 329, 337, 341, 434
Auto Moto	356
Auto Parts	477
Autocar	424*
Auto-cars Co Ltd.	447, 448, 449, 449*
Auto-Elinco. Ανώνυμος Εταιρεία Αυτοκινήτων και Μηχανημάτων	325

Automobiles Peugeot	258
Auto-εξπρές (περ.)	184, 351*, 431*, 432*, 455, 488
AZINGO	285, 440
B	
Baird Henry	30
Banque Francaise du Commerce Exterieur	431
Barkas	337
Bedford	133, 354
Bekker	338
Bendix	260
Benelli	337
Bentley	344
Benz	90, 91, 396
Berliet	55, 106, 108, 352, 359
Bessemer H.	27
Black & Decker	396
Blackburn Aircraft	62, 117, 465
BMC	329
BMW	254, 348, 407, 410, 426*, 427, 503
Bosch Robert	109
Botterill P.	457
BP	192, 192*
British Leyland	341, 348
British Motors Company	265
Brockway Motor Track	307
Bucher	338
Buchon J.	29
Buford	145
Buick	84, 94*, 178, 354, 369
Bureau Census	154*, 155*
Büssing Ελλάς A.E.	257, 272, 275, 283, 287, 406, 407, 408, 409, 410*

C	
Cadillac	106, 107, 352, 410
Chalmers	106
Champion	441
Chandler	106
Chausson	330
Chevrolet	104, 107, 145, 230, 352, 446
Chicago Area Transportation Study	158
Choromat	260
Chrysler	92, 95, 178, 188, 257, 264, 265, 310, 426, 427, 428, 430
Citroën	258, 259*, 324, 330, 334, 355, 429, 429*, 430, 431, 498

Civica Raccolta Bertarelli (πινακοθήκη, Μιλάνο)	23*
Clement-Bayard	106
Cleveland Transportation Study	157
Coggiola	289
Cole	317
Commer	325
Compact Lain SA.	345
Companie Banque et de Credit SA	258
Continental	368
Cottereau	54
Credit Commerciale de France	431
Credit Lyonnais	431
Crossman B.	455, 460

D	
Daaq	133
Dacia Hellas AEBE Αυτοκινήτων Οχημάτων και Μηχανημάτων	329
Dacia	325
Daewoo	343, 389, 485
DAF	411, 411
Daihatsu	258, 259, 259*, 283, 307, 337, 383, 476, 477, 477*, 478
Daimler	106, 333, 341, 396
Dasteri	285, 466
Datsun	231, 232, 233, 241, 259, 283, 374, 480, 481
De Soto	310, 319
Delahaye	106, 335
Detroit Metropolitan Area Traffic Study	157
Diamond-T	303, 390
Dietrich	66
DIM Motor E.Π.Ε.	248, 258, 263, 287, 290, 446, 450, 450*, 451
Diva Cars Ltd.	454
Dodge	145, 315, 316, 428
Donnet- Zedel	102
Ducatti & Lambretta	337
Dunlop	312
DuPont	113
Durkopp	43, 84*
Dynatec	426

E	
EBEA	271
Ecurie E.	184, 487
ELCO-Βαγιωνής	472
ELFINKO	341
Enfield	258, 260*, 290, 452, 453, 454, 455*, 457, 458, 460, 462

Enfield-Neorion (Όμιλος Επιχειρήσεων Υίων Ν.Ι. Γουλιανδρή)	451
Esso-Pappas	176, 188
Europcar	337
European Commission	245*
Eurostat	185*
Evobus Ελλάς	356
Executive Insurance Brokers A. E.	410, 411
Executive Lease A.E.	410, 411

F

Facom	260
Fahr A.G.	426
Fahr W.	426
Fahryman	248
FANUK Ltd.	482
Fargo	310
Ferguson	325, 354
Fiat Auto Ελλάς	350, 351
Fiat	66, 84*, 93, 99, 107, 108, 132, 133, 231, 232, 233, 241, 258, 259*, 283, 294*, 319, 337, 348, 349, 349*, 350, 351, 352, 355, 358, 383, 385, 410, 428*, 429, 450, 458, 459, 475, 476, 503
Fiat-Πανελλάς	346, 348, 349, 350
Finmeccanica	324
Firestone	317, 318, 432
Fissore	476, 477
Ford Henry	59, 79, 89, 91, 92, 112, 125
Ford	66, 89, 90*, 94, 95, 102, 103, 104, 105, 107, 111, 112, 115, 116, 121*, 145, 230, 231, 232, 233, 249, 282, 290, 306, 320, 321, 322, 331, 334, 336, 352, 368, 372, 373, 379, 380, 381, 382, 383, 386, 387, 388, 389, 391, 400, 410, 411, 431, 446, 448, 456
Frayling J.	454
Fruehauf	338
Fulda-Mobil	253

G

Gadner S.	454
General Motors (G.M.)	92, 94*, 95, 241, 307, 356, 369, 379, 412
Ghia	290
Goggomobil	331
Goliath	339
Good-Year Ελλάς A.B.E.	285, 466
Good-Year	305
Graham Brothers	316

H

Hambros	125
Hanomag	323, 324, 333
Hansa-Lloyd	133, 339
Hatz	248
Hellenic Steel	476
Hillyman	325
Hino Motors	337, 407
Honda Motor Co Ltd.	354
Hotchkiss	66
Hottinger et Cie	258
Hudson Motor Car Company	302
Humber	35
Humbert	325
Hummer	410, 471
Humpmobil	308, 317
Hyundai Ελλάς Π&Π. Δάβαρη Α.Β.Ε.Ε.	339
Hyundai	339, 339*

I

Indeal Standard	498
Industria Motora Rakovica (I.M.R.)	394
Innocenti	329, 341
International Harvester	250, 302, 391, 393, 404
Interrent	337
Inthelco Automotive	426, 427, 430, 431
IRDA	285, 440, 476
Isuzu	283, 341, 346, 352, 357, 379, 396
Itala	100

J

J.C.B.	344, 441
Jaguar	131, 146, 257, 334, 341, 348
Jelau	395
John Deere	383
Johnston M.B.A.	314

K

Kalliston	260
KARDAN Hellas	285, 466
Karrier	325
Kässbohrer	355
Kawasaki	337
Kelleen J.M.	321
Kenworth	340
KIA Motors Hellas A.E.	335

KIA	335, 433
King	106
Klenze L. v.	28
Krumbholz K.E.	436
Kuhler Ελλάς	285, 466, 482
Kosmocar A.E.	343
L	
L' Auto Metallurgique	107
Lada	259, 333, 476, 477*, 478
Lain Air Helicopters	345
Lancia	55, 102, 345, 347, 349, 383, 410, 438
Langen	33
Layland	448, 456
<i>Le magasin pittoresque</i> (περ.)	22*
Linde	333
Litton-Ελλάς	258
Lombardini	248, 395
Lotus	325, 454
M	
M.A.N.	369, 408
Mac Veagh L.	322
Mack	395, 395*
Magirus Deutz Ελλάς A.E.	346
Magirus Deutz	272, 355
Mahindra	259, 259*, 283, 332
Marfin	485
Marmon	84*, 306
Marrel	338
Mass Production System (MPS)	91
MAVA A.E.	259, 263, 290, 350, 472, 473, 473*, 474, 496
Mazda	232, 241, 255, 258, 283, 324, 356, 375, 376*, 377, 378, 379, 389
Melex	337
Mercedes Benz	133, 182, 231, 255, 263, 264, 270, 274*, 287, 345, 352, 355, 401, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 441, 469, 470, 471
Mercury	35
MG	329
Michelin	260
Miller W.	64, 71, 77
Minarelli	424, 425
Minerva	102, 106
Mini	410, 459
MIRA	453, 455, 456
Mirkat Dooel Skopje	410, 411
Mirkat Ltd.	410, 411

Mitsubishi	354, 445
ML	141, 146
<i>Mondadori Σύγχρονη Παγκόσμια Εγκυκλοπαίδεια</i>	23*, 25*
Morgan	331, 446
Morris	329, 341, 393
Moskvitch	333, 339
Multilift	338
Multipart A.E.	383, 384
N	
Nalliger F.	263
Nash	319
National Petroleum Company	70
Neckar Automobilwerke A.G.	429
Newsweek	428
Nissan	259, 278, 346, 374, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486
NSU	331*, 473
O	
O.M.	339, 358
Olds	91, 354, 368
Opel	188, 230, 232, 233, 255, 259, 276*, 283, 357
Orenstein &Koppel	344
Organotechnica	260
Otto	33
P	
P & H	412, 433
Packard	74, 178, 311
Panergon A.E. 41executive Lease A.E.	410
Panhard- Levassor	99, 102, 106
Perkins	332, 379, 391, 391*, 392, 393, 394, 396
Perry Percival Sir	320
Persona	339
Personal Best A.E.	410
Petter	419
Peugeot	49*, 53, 66, 106, 257, 258, 265, 330, 335, 335*, 431, 445, 445*, 446, 481
Piagio	441
Piccard	106
Pininfarina	502, 503
Pipo Foundation	343
Plastic Omnium Lander	339
Plymouth	310
Pneumatique	35

Polski	337
Pontiac	178, 305, 374
Porsche Ελλάς A.E.E.A.	352
Porsche	331, 352
Pouqueville F.	24
Power and Traction	17, 65, 97, 98, 302, 311
Pratt's Motor Car Sirits	53, 70
Praxis A.E.	485, 487
Proust A.	26*, 303
Pulteney Malcom Sir	29

Q

Quin G.	26
---------	----

R

R. A. Lister & Co Ltd.	109
Rawlings J.E.	454
Raytheon	470
Record A.E.B.E.	291*, 442, 443, 443*, 445, 445*
Rees Bowen T.	314
Rees Langdon J.	314
Rees Noel C.	314
Rees William E.	314
Rees Zoe T.	314
Regie Nationale des Usines Renault	258
Reliant	255, 325, 423, 424, 424*, 425, 448
Renault	43, 84*, 106, 107, 133, 178, 241, 258, 260, 265, 282, 288, 289, 290, 352, 353, 368, 473, 473*, 474, 481, 496
Renolit	285, 440
Ricardo	250, 416, 417
Riley	329
Robri	334
Röhne Poulenk	330
Roots	331, 428
Roser A.	25
Ross L.	25
Rover	329, 341, 358, 434, 441
Rudolf Sack	323
Ruggerini	248
Russel Margery H.	314

S

S. R. Jordan	105*, 106*
Saab	337, 374
Sachs	422, 447
Salmson	107
Samuel J. Sir	454

Saurer	331
Scania	396, 401
SCAT	102, 106, 354
Schafer	339
Schaubert E.	28
Schneider	114
Seat	348, 358
Sessa	423
Setra	319
Shead D.	454
Shell	64, 69, 70, 71, 102, 438
Sibaura	469
Sielco	355
Siemens Martin	120, 190, 418, 419
Simca	348, 349, 358, 387, 428
Sims E.	454
SKF	413
Škoda	182, 245*, 325, 436
Slough	320
Smith W.	158, 172
Société Francaise B.F. Goodrich Colombew	303
Société Lorraine de Diétrich & de Lunéville	52
Socony- Vacuum Oil Company	70, 438
Somua MCG	114, 115, 133, 399
Sorensen C.	321
Southern Aircraft Co.	146
Speedex A.E.	411
Standard Oil Company	53, 70
Stankoimport	333
Star Engineering	106
Stephenson G.	21, 25*
Steyr E.A.B.O.	285
Steyr Ελλάς	248, 250, 251, 258, 275, 344, 344*, 352, 419, 420, 441, 462, 463, 463*, 464, 464*, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 481
Steyr	266, 287, 333, 462, 466, 467, 468, 469, 470
Studebaker	107, 307, 356, 399*, 400, 401, 402*, 403
Sunbeam	325
Suzuki Motor	407, 410, 411, 485

T

Talbot	325, 335
Taylor Frederick	79
Tecom A.E.	485
Teodomi A.E	485, 486, 487
Teoroch A.E.	485, 486, 487
Teoshipping	485, 486, 487
Teotec	485, 486
Terra A.E.	384, 385, 385*

The Henry Ford-Benson Ford Research Center	104*, 321*, 322*
Thermo King	433, 441
Thiersch	23
Titano	339
Toyota	232, 233, 337, 339, 341
Trabant	337
Triumph Standard	307, 334, 337, 341, 424, 434, 448
Tropical A.E.B.E.	500
Tube Investments	451, 452, 452*, 453, 454
TWT Gmbh	502

U

U.N.R.R.A.	136, 137, 139*, 140, 141, 142, 146
UAZ	445, 446
Ukraina Ελλάς	356
Uniko A.E.E.B.	429

V

V.W.	93, 232, 243, 255, 258, 289, 331, 334, 343, 344, 403, 405, 473, 499, 502
Van den Plas	107
Van Doorne (DAF)	335
Van Hool	407, 409
Vauxhall	346, 354
Vermorel	106
<i>Vocabulario internazionale d' ingigneria del traffico</i>	195
Voisin	102

Volga	333
Volvo	270, 353, 355, 374, 400*, 401

W

WABCO	333
Wartburg	182, 337
Waterlow S. Sir	322
Watt J.	21
Wayne	401, 402, 402*, 404*
Werry Z.	314
White Motor Company	305, 308, 340
Willy's	106, 108, 332, 357, 391
Wolseley	329
Woodley H.J.	102

Y

Yamaha Motor Co.	333
Yamaha Motor Hellas A.E.	333
Yokohama	479, 485

Z

Zastava	95, 358, 358*
Zentner Ritter Friedrich von	26, 27
Zephyr	107
Ziegler	469
Zodiac	397
Zuk	337
Zündapp	421, 421*, 422, 423, 424

Ευφροσύνη Ρούπα

www.e-roupa.com

Ιστορικός εφαρμοσμένων τεχνών και σχεδίασης. Διπλωματούχος Masters (School of Design, Housing and Apparel, University of Minnesota). Από το 1990 ασχολείται με πρωτογενή έρευνα στους τομείς των εφαρμοσμένων τεχνών και της σχεδίασης στην Ελλάδα. Καταγράφει τις διεθνείς αισθητικές τάσεις που αποκτούν δημοτικότητα καθώς και τις προσπάθειες να παράγονται προϊόντα με ελληνική αισθητική. Μεταξύ άλλων δημοσίευσε μελέτες για την απόπειρα μεταρρύθμισης της ελληνικής αστικής ενδυμασίας, την αναβίωση του βυζαντινού στιλ στις εφαρμοσμένες τέχνες, τα έπιπλα του Ερρίκου Σλήμαν, όλα στα τέλη του 19ου αιώνα, και την ταπητουργία της Θεσσαλονίκης στον Μεσοπόλεμο. Σε συνεργασία με τον Ευάγγελο Χεκίμογλου έγραψε την *Ιστορία της ελληνικής βιομηχανίας τροφίμων* (Εκδόσεις Κέρκυρα, 2006), της Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης καθώς και τον τόμο *Ιστορία της επιχειρηματικότητας στη Θεσσαλονίκη 1900-1940*. Με τον καθηγητή Γιώργο Παρμενίδη συνέγραψε *Το αστικό έπιπλο στην Ελλάδα 1830-1940* (Ε.Μ.Π., 2003). Δίδαξε την ιστορία των εικαστικών, των εφαρμοσμένων τεχνών και της σχεδίασης σε δημόσια και ιδιωτικά ιδρύματα. Υπήρξε επιμελήτρια ύλης του κλαδικού περιοδικού γούνας *Infur*. Αρθρογραφεί σε περιοδικά για το ντιζάιν.

Ευάγγελος Χεκίμογλου

<http://ehelimoglou.blogspot.com>

Διδάκτωρ του τμήματος οικονομικών επιστημών του Α.Π.Θ. Τα βασικά ερευνητικά αντικείμενά του υπήρξαν οι οθωμανικές συντεχνίες, η λειτουργία του πιστωτικού κεφαλαίου τον 18ο-19ο αιώνα, η προσωπογραφία των επιχειρηματιών της οθωμανικής αυτοκρατορίας, ο μετασχηματισμός της ελλαδικής κρατικής γραφειοκρατίας σε κοινωνική τάξη, η οθωμανική νομοθεσία περί γαιών και η ιστορική τοπογραφία. Για τα ζητήματα αυτά έχει δημοσιεύσει 100 πρωτότυπες επιστημονικές εργασίες, τις περισσότερες των οποίων σε συνεργασία με επιστήμονες άλλων ειδικοτήτων. Ασχολήθηκε επί μία εικοσαετία με την τεκμηρίωση και παρουσίαση αρχειακών τεκμηρίων, ιδιαίτερα κτηματολογικών εγγράφων και παλαιών φωτογραφιών, ενώ επιμελήθηκε 50 πρωτότυπες εκθέσεις ιστορικών τεκμηρίων που διοργάνωσαν ελληνικοί και ξένοι οργανισμοί και 150 περίπου εκδόσεις. Ως δημοσιογράφος έχει δημοσιεύσει 4.000 επιφυλλίδες σε ελληνικές εφημερίδες, διετέλεσε σύμβουλος έκδοσης στον ημερήσιο Τύπο και παρήγαγε 100 τηλεοπτικές εκπομπές ιστορικού περιεχομένου.

«Το μεταφορικό μέσο που άλλαξε τη μορφή του σύγχρονου κόσμου και την οργάνωση της καθημερινής ζωής διαδόθηκε με πολύ αργούς ρυθμούς στην Ελλάδα μέχρι τη δεκαετία του 1950...»

Οι συγγραφείς αυτού του βιβλίου, Ευφροσύνη Ρούπα –ιστορικός– και Ευάγγελος Χεκίμογλου –οικονομολόγος–, αφηγούνται την «περιπέτεια» που έζησαν οι έμποροι, οι κατασκευαστές και οι χρήστες του αυτοκινήτου στην Ελλάδα μέχρι το 1986, ανατρέχοντας σε ολόκληρη τη σύγχρονη ιστορία μέσα από την οπτική αυτού του κλάδου. Στο πρώτο μέρος εξετάζονται η υποδομή, η εμπορία και η παραγωγή του αυτοκινήτου, ενώ στο δεύτερο καταγράφεται η πορεία των κυριότερων επιχειρήσεων, και τα δύο πλαισιωμένα με πλούσιο φωτογραφικό υλικό.

Σχεδόν ένας αιώνας του αυτοκινήτου στην Ελλάδα... Μία αληθινή προσφορά!

Παύλος Λάσκαρις-Βενιζέλος

Μέλος Δ.Σ. του Συνδέσμου Εισαγωγέων Αντιπροσώπων Αυτοκινήτων